National Library of Canada
Collection Development Branch.
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont. K1A 0N4

National Library Bibliothèque Nationale
AUG 9 1985
NEWSPAPER DIVISION
DIVISION DES JOURNAUX

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

Nr. 29 (1846) 1985 | NELJAPÄEVAL, 18. JUULIL — THURSDAY, JULY 18 | XXXVI aastakäik

Toronto Eesti Naisseltsi Jõekääru Laste Suvekodus algas tegevus. Pildil juhataja, kasvatajad ja abikasvatajad. 1. rida, vasakult — Marlene Kuutan, Reet Kaseoru, Enda Mai Holland, Linda Vare, Pia Metsala, Tiia Pihl, Silvi Matsoo. 2. rida — Maido Musta, Monica Kask, Anu Jaanus, Peeter Puhvel, Erik Luiker, Maimu Nõmmik, Desiree Medri, juhataja Kersti Linask. (Lähemalt lhk. 4) Foto — J. Säägi

Raport eelmisele valitsusele

Nõukogude Liidu sõjaroimarite nimistud ei ole usaldatavad

Väljaandmine ei ole kooskõlas Balti riikide annekteerimise mittetunnustamise politiikaga

Nõukogude Liidu poolt antud nimistud ei ole usaldatavad, kuna sovjetid on märkinud sõjaroimaritena mitte ainult natsidega kaastöötajaid, vaid ka neid, kes avaldasid vastupanu Nõukogude okupatsioonile pärast natside lahkumist, üteldakse salajases dokumendis, mis avaldati möödunud nädalal Ottawas Deschenes'i uurimiskomisjonile. Eelmisele valitsusele tehtud 18-leheküljelises rapordis „Alleged War Criminals in Canada", märgitakse raskusena N. Liidu osas ka tõika, et arvatavad kuriteod näivad olevat toimunud Leedus, Eestis ja Lätis. Kuna Kanada ei tunnusta nende riikide annekteerimist N. Liidu poolt, siis väljaandmine ei saa hõlmata neid alasid, kuna see ei ühtu mittetunnustamise poliitikaga.

Komisjon (task force) sõjaroimarite küsimuste selgitamiseks loodi 1979.a. peaminister Joe Clark'i poolt ja koosnes kohtuministeeriumi, kaitseministeeriumi, välisministeeriumi, immigratsiooniministeeriumi ja Privy Council'i esindajatest. Selle esimeheks oli ministeeriumi advokaat Martin Low, kes praegu on inimõiguste küsimuse peanõunik. Esinedes nüüd Deschenes'i uurimiskomisjoni ees, mis tegeleb samade küsimustega, ta ütles, et 1981.a. oli Kanadas sõjaroimades kahtlustatuid 50-100, neist 37 N. Liidu poolt antud nimistus. Nende vastutusele võtmiseks kaaluti mitmeid võimalusi — uue seaduse väljaandmine, 1949.a. sõjaroimade seaduse rakendamine, väljaandmine riigile, kes neid soovivad, Kanada kodakondsuse äravõtmine, deporteerimine. Ükski neist ei osutunud sobivaks ja endise peaministri Trudeau valitsus ei teinud midagi.

MITU VÕIMALUST

Kõige tõsisemalt kaalus liberaalide valitsus tagasiulatuva jõuga uue seaduse väljaandmist, mille alusel mujal toimunud sõjaroimades kahtlustatud kohtu alla anda Kanadas. Nii nagu ütles Martin Low Deshnes'i uurimiskomisjonile, leiti, et uue seaduse rakendamine kohtus oleks keeruline, kuna raske on saada süüdistusmaterjali. Oli ka arvamisi, et parem sõjaroimarid tunnevad hirmu kui saavad kohtus õigeksmõistva otsuse. Ka olenes uue seaduse väljaandmine isikute arvust, keda see oleks hõlmanud. Kuigi kõneldi tuhandetest, oli andmeid vaid käputäie kohta. Law Reform Commission of Canada ja juutide organisatsioon, League of Human Rights of B'nai Brith Canada, taotlesid kriminaalseaduse muutmist, et võimaldada sõjaroimades kahtlustatute üle kohtumõistmist Kanadas.

TAGASIULATUVA JÕUGA

Valitsumuses toodi, ette et tagasiulatava jõuga seaduse vastuvõtmine oleks vastuolus põhilise õigusprintsiibiga. Tolleaegne õigusminister Jean Chretien ütles 1982.a. advokaatide ühingu aastakoosolekul, et tagasiulatuva jõuga seaduse mõiste teeb ta närviliseks. Meie ei peaks alustama Kanadas kuritegude protsessidega, mis korda saadetud teistes maades.

On täiesti vastuvõtmatu, et siin mõistetakse kohut kellegi üle, keda süüdistatakse kuritegudes, mis toime pandud 40 aastat tagasi. Teisest allikast kuulis „Toronto Stari" kaastööline David Vinneau, et valitsus oli mures, kuidas sellisele seadusele reageerivad vähem-demokraatlikud maad. Üldine arvamine oli, et tagasiulatuva jõuga seaduse rakendamine demokraatlikus riigis võib luua ohtliku pretsendendi. „Kartsime, et demokraatliku valitsuseta riigid võivad kasutada meie eeskuju ja rakendada seadusi vähemusgruppide, eriti juutide vastu omal maal.

Ei peetud ka võimalikuks võtta vastutusele sõjaroimades kahtlustatuid 1946.a. War Crimes Act'i alusel, kuna see oli mõeldud Kanada kodanike osas, kes teostasid kuritegusid sõja ajal.

VÄLJAANDMINE RASKE

Sõjaroimades kahtlustatute väljaandmine riikidele, kes neid soovivad, osutus raskeks, kuna vastavaid lepinguid ei ole Ida-Euroopa riikidega. Leedu, Eesti ja Läti osas, kus arvatavad kuriteod toimusid, ei ühtu see nende riikide anastamise mittetunnustamisega Kanada poolt. Ka ei ole N. Liidu poolt antud nimistud usaldusväärsed, kuna need ei sisalda vaid natside kaastöötajaid, vaid ka neid, kes avaldasid vastupanu N. Liidu okupatsioonile. Osa isikuid on tagaselja süüdi mõistetud riikides nagu N. liit ja valitsus oli kahtlev nende õigussüsteemis. Ka ei ole süüdimõistmine reetmises väljaandmise aluseks.

Kodakondsuse äravõtmine ja deporteerimine saaks toimuda vaid siis, kui immigrant Kanadasse tulekul andis valeandmeid. Seda on aga väga raske selgitada, kuna enamik tolleaegseid dokumente on hävitatud. Ei saa tõendada, et sõjaroimades kahtlustatult küsiti Kanadasse saabumisel, kas ta oma kodumaal on kuriteo pärast süüdi mõistetud või oli mõnes teatud grupis, nagu Waffen-SS. Deschenes'i uurimiskomisjonis tunnistajad selgitasid mitmeid võimalusi, kuidas sõjakurjategijad võisid Kanadasse tulla. Vastutus immigratsioonivõimude informeerimiseks oli jäetud laevakaptenitele ja kuni 1953 aastani immigratsiooni-formulaarides isegi ei küsitud isikutelt nende karistamatust, samuti mitte kodakondsuse saamisel.

UUS KOMISJON

Kuigi ettekanne Trudeau valitsusele selgitas üksikasjalikult Kanadas asuvate võimalike sõjaroimarite küsimust, kutsus Mulroney konservatiide valitsus sel aastal ellu uue uurimiskomisjoni kohtunik Jules Deschenes'i juhtimisel, kelle ülesandeks on selgitada, kui palju arvatavaid sõjaroimareid on Kanadas, kuidas nad siia said ja mida teha, et nende üle õigust mõista. Ülesanne on sama, mis eelmisel komisjonil, ainult sõjaroimades kahtlustatute nimistu on nüüd tõusnud 660-le.

SAATA IISRAELI

See kohtuministeeriumi esindaja seisukoht ei olnud nähtavasti vastuvõetav Juudi Kongressile Kanadas, kelle esindaja adv. Irwin Cotler esitas järgmisel päeval Deschenes'i komisjonile 93-leheküljelise esildise, esitades uusi ettepanekuid, kuidas siiski saaks nn. sõjakurjategijate küsimusele edaspidist käiku anda. Selleks soovitab Cotler muuseas Kanadal teha uusi kokkuleppeid Lääne-Saksamaaga ja Iisraeliga selguvate sõjakurjategijate sinna väljaandmiseks.

T.E.N.S. Jõekääru Lastesuvekodu

VALGUSPIDU

laupäeval, 27. juulil 1985. a. kell 8.30 õ.
Jõekääru staadionil

EESKAVA ⊙ EINELAUD

Pääsmed $5.00, õpilased $3.00

President Reaganil oli vähk

Nagu USA president Reagani sekretär Speakes nädala algul teatas, kosus president Reagan erakorraliselt kiirelt temale nädalalõpul teostatud soolte-operatsioonist. Operatsioonil eraldati 60 sm jämesoolt ja tehti kindlaks vähk.

President Reaganil olnud kasvaja avastati väiksema polüübioperatsiooni puhul ja kasvaja otsustati kohe välja opereerida. Pres. Reagan kosus pärast operatsiooni väga kiirelt ja käis juba järgmisel päeval voodist väljas. Operatsiooni ajaks andis Reagan oma presidendivõimu edasi abipresident Bushile, kuid võttis varsti pärast operatsiooni võimu üleandmise volituse tagasi ja jätkab haigevoodilt USA presidendi ülesannete täitmist.

95 miljonit Rock-muusikaga Aafrika toetuseks

Laupäeval korraldati Londonis, Inglismaal, ja Philadelphias, USA's, sealsetel suurstaadionitel rock-muusika hiigelkontserdid, mis satelliitide kaudu anti edasi üle maailma, et Aafrika näljahädalisi toetada. Kontsertidel esinesid rock-muusika maailmakuulsused. Kontsertide puhul anti toetuste tõotusi kokku 95 miljonit dollarit. Kanadalased andsid selle rock-muusika vaimustuses aafriklaste toetuseks 1,5 miljonit dollarit. Ülemaailmse eduka ürituse puhul esitati kontsertide korraldaja Bob Geldorf Nobeli rahuauhinna kandidaadiks.

Metsapõlemised Briti-Kolumbias

Nädalavahetusel möllasid Briti-Kolumbias suured metsapõlemised, enamikus süüdatud äikese poolt, mis hävitasid sealseid metsi üle 700 miljoni väärtuses. Üldse põles Briti-Kolumbias umbes 700 kohta. Suurem tulekahi oli Invermere lähikonnas, kus tuli haaras 33.000 hektarit metsi. Eriti ohustatud oli Kimberley linn Alberta lähedal. Viimastel päevadel saadi metsatulekahjudele siiski piir panna ja osa asulaist evakueerituid on pöördunud tagasi oma kodudesse.

Põhja-Küprose vabariik teostab reforme

Türklaste poolt kontrollitud Põhja-Küpros kuulutas end iseseisvaks vabariigiks ja otsustas teostada ulatusliku maareformi. Selle kohaselt riigistatakse seal suurmaapidamine (see kuulus kreeklastele) ja maa jaotatakse vähemate üksustena maasoovijate türklaste vahel. Teates ei ole märgitud millise hüvituse saavad suurmaaomanikud ja kuidas abistatakse asunikke maaharimise korraldamisel.

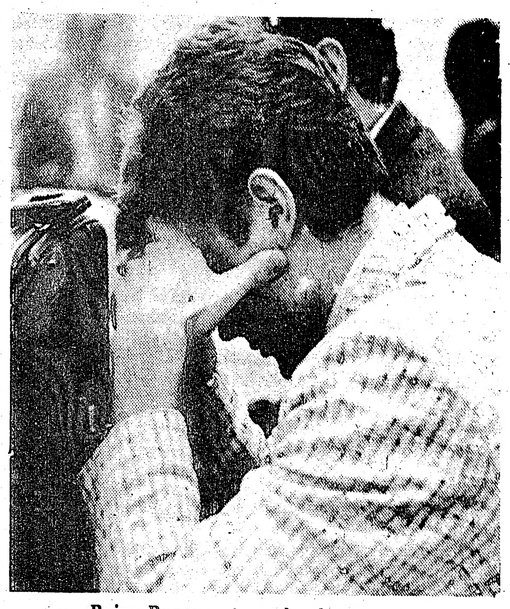

Raivo Roosna otsuse kuulutamisel.

Kohtuotsus Helsingis:

Roosnale 7 a. 11 kuud, Lepajõe vaimne seisund uurimisele

STOCKHOLM (EPL) — Esmaspäeval, 1. juulil langes Helsingi kohtus esimene otsus Roosna-Lepajõe rööviprotsessis. Raivo Roosna tunnistati süüdis ja mõisteti kokku 7 aastaks ja 11 kuuks vangistusse, milles maha arvatakse eeluurimise kuu.

Aleks Lepajõe saadetakse enne lõpliku otsuse tegemist mentaalsele uurimisele.

Piret Kruusimäe süüküsimus jääb samuti esialgul lahtiseks.

PIRET KRUUSIMÄE

Mis puutub Raivo Roosna edaspidisesse saatusse pärast karistuse ärakandmist, siis leidis kohus, et kuna ta on Rootsis saanud poliitilise asüüli, siis tuleb Soomel järgida nendele rahvusvahelistele kokkulepetele, millistele on allkiri antud. Sellega langeb ilmselt ära väljasaatmine N. Liitu pärast karistuse ärakandmist.

Kohtus käsitleti ka röövil kasutatud BMW-auto omandiküsimust. Roosna advokaat Leo Herzberg esitas kohtule tõendid Rootsist, mille järgi auto ei kuulu Roosnale, vaid ühele Rootsis viibivale ja röövis mitte osalenud isikule, kes autot Roosnale oli laenanud. Sellega vabastati auto konfiskeerimisotsusest.

Kuulati üle veel politseikomissar Seppo Sillanpää, kes kinnitas vande all, et Lepajõe on nimetanud kadunud juveelisaagi vastuvõtjana üht protsessis figureerinud Helsingis elavat eesti rahvusest meesterahvast.

Balti Tribunal Kopenhaagenis juuli lõpus

Nüüd on lõplikult selgunud, kes on Kopenhaagenis 25. ja 26. juulil toimuva Balti Tribunali žürii liikmed — kohtunikud.

Nagu selgub Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu informatsioonist, on kohtunikekogu esimeheks prof. dr. Felix Ermacora, Viini ülikooli Õigusteaduskonna dekaan, kes on tuntud varasematest juriidilistest, tugevasti objektiivsetest raportitest UNO-le, m.h. Lõuna-Aafrika, Tšiili ja Afganistani küsimustes. Prof. Ermacora on UNO Inimõiguste Komitee alaline liige ja Austria inimõiguste delegatsiooni juht.

Kohtu liikmeteks on edasi õigusteaduse doktor Theodor Veiter, Innsbrucki ülikooli riigiõiguse ja põgenikeõiguse professor, kes on saanud Theodor Körneri Sihtasutuse teadusliku auhinna, samuti auhinna Ida-Euroopa rahvaste enesemääramisõiguse auhinna. 1976 sai ta ka rahvusvahelise Karls Prize'i etniliste, rahvus- ja põgenikeküsimuste uurimise eest. Ta on reas rahvusvahelistes organisatsioonides ja organites tegev, mis tegelevad vastavate probleemidega, olles viitsepresident vähemuskeelte ja -kultuuride kaitseühingus.

Inglismaalt tuleb kohtunike hulka Sir James Edmund Sandford Fawcett, rahvusvahelise õiguse ja inimõiguste ekspert, Euroopa Inimõiguste Komisjoni kauaaegne liige ja vahepealne president, Briti Inimõiguste Instituudi esimees ja Rahvusvahelise Õiguse Instituudi liige. Ta on paljude uurimuste autor inimõiguste alalt, olnud Briti välisministeeriumi õigusnõunik, kuulunud briti UNO-delegatsiooni ja olnud Londoni ülikooli rahvusvahelise õiguse professor.

Inglismaalt on pärit ka anglikani kiriku pastor Michael Alan Bordeaux, end. Keston College'i rektor, mis varem kandis nimetust Usu ja kommunismi uurimiskeskus. Ta on kirjutanud raamatuid usu olukorrast Venemaal, kus ta on korduvalt käinud uurimisülesannetes.

Rootsi esindajaks kohtunike kolleegiumis on endine folkpartieti esimees, kodanliku valitsuse tööminister ja peaministri abi Per Ahlmark, kes nüüd on poliitikast eemaldunud ja tegutseb ajakirjanikuna. Ta on tuntud vabadusvõitlejana, kes vahet ei tee diktatuuride vahel. Poliitikuna on ta seisnud energiliselt ka Balti riikide vabaduse eest.

Lõpuks kuulub kohtunike hulka veel Austraalia parlamendi liige Michael Hodgman liberaalsest erakonnast.

Tribunali ajal koguneb Kopenhaagenis ka Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu delegatsioon, kuhu kuuluvad esimees Lembit Savi ja laekur Mäido Kari USA-st ning Rootsi Eestlaste Esinduse esimees Johan Haabma Rootsist.

Kanadast sõidab EKN esimees Laas Leivat.

Hiina president Kanadas

Kanadasse saabus ametlikule külaskäigule Hiina president Li Xiannian, kelle Ottawas võttis vastu kindralkuberner Sauve. Hiina president veetis algul mõned päevad turistlikult Läänerannikul. Ottawas oli tal majanduslikke läbirääkimisi. Ottawast sõitis president Li edasi Quebec City'sse, Torontosse ja Niagara Fallsi, kust siirdub edasi ametlikule külaskäigule Ühendriikidesse.

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House,958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada, M4K 2R6
Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA.
Tel. (201) 262-0771.

„Meie Elu" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas.
Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951

Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp. kl. 9 hm.—5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 hm.—8 ö., laup. kl. 9 hm.—1 p.l.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $40.00, 6 k. $22.00, 3 k. $15.50. USA-sse (US$) 1. a. $44.00, 6 k. $25.00, 3 k. $17.00. Ülemeremaadesse — 1 a. $48.00, 6 k. $26.00, 3 k. $19.00
Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $28.50, 6 k. $14.25. Kirj- ja õhupostilisa USA-sse: 1 a. $30.80, 6 k. $15.40. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $56.00, 6 k. $29.00.

Üksiknumber — 75¢

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul — esiküljel $5.50, tekstis $5.00, kuulutuste küljel $4.75.

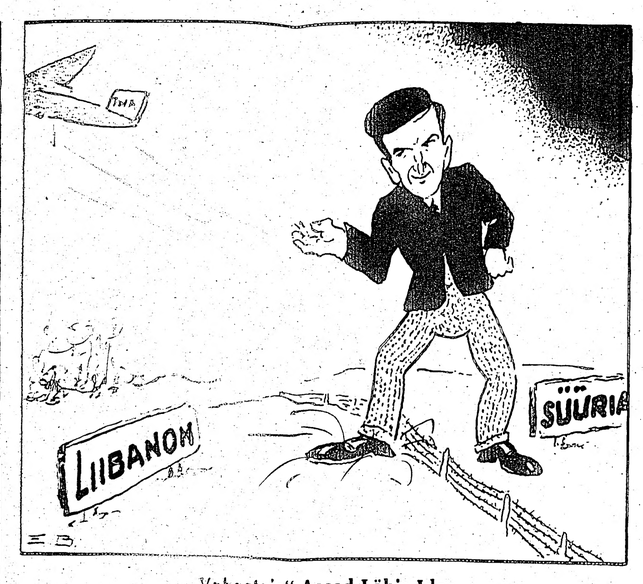

„Vabastaja" **Assad Lähis-Idas.**

Aeg mõtelda Kanada kaitsele

Kanadas muretsetakse ikka kultuurilise ja majandusliku iseseisvuse pärast. Poliitilist iseseisvust püütakse ikka kindlustada silmategemisega Nõukogude Liidule (Trudeau) kui suurvõimule ja ebasõbralike reageeringutega, näiteks Lõuna-Aafrikale, kust Kanadalt midagi karta ei ole.

Ometi teatakse, et elatakse kahe suurvõimu vahel, lõunas USA ja põhjas Nõukogude Liit. Kui peaks tekkima nende suurvõimude vaheline konflikt, ei ole ühtegi kahtlust, et relvade tegevus kaldub ka Kanada territooriumile. Seepärast on Kanada osavõtt NATO kaitseliidust oluline. Kuid Kanada oma piirid vajavad kaitsemist, sest kui Kanada ise seda ei tee, siis teeb seda keegi teine.

Eriülesannetes majanduskomisjon on nendele asjaoludele juhtinud detailides avalikkuse tähelepanu, ilma et avalikkus oleks selle vastu mingit huvi tudnud. Õnneks on selle erikomisjoni üks liige, ltn.-kolonel Michael Stevenson suvatsenud küsimust käsitada eriartiklis. Ta märgib, et Kanada sõjaväe varustus on maha jäänud 27 miljardi dollari ulatuses ja selleks raha ei ole.

Kanada ülesandeks on säilitada Põhja-Atlandi piirkonna iseseisvus. See tähendab tõrjuda Nõukogude Liidu sõjalist jõudu, millega püütakse lahendada oma poliitilisi erinevusi Läänega. Ainult relvastatud jõudude valmisolekuga saab Nõukogude Liidule selgeks teha, et kallaletung Läänele läheb temale kalliks maksma. Arvestades Kanada suurt territooriumi ja seda ümbritsevat 5 miljoni ruutmiili suurust kolme ookeani mereala, mis vajavad kaitsmist, siis on Kanada kaitsejõud maal, merel ja õhus täiesti puudulikud.

Erikomisjon leidis, et Kanadal puudub keemilise sõja vastane organisatsioon. Kanadal puudub efektiivne organisatsioon administratiivseks või meditsiiniliseks toetuseks. Kanada praegused varud kestaksid sõja korral ainult nädalapäevad vajaliku ühe kuu asemel. Kohalikuks kaitseks, lennuväljade paranduseks ja lõhkerelvade kõrvaldamiseks puudub organisatsioon.

Kanadal puudub meretransport sõja ajaks. Üksuste taasvarustamine ei ole üldse võimalik. Mereväe varustus on vananenud. Seda ajal, mil Nõukogude Liit on oma mereväe paisanud kõikidele ookeanidele. Vananenud sidevahendite tõttu on küsitav, kas Kanada laevastik on üldse võimeline sidet pidama USA mereväe moodsate seadmetega.

Kuid parem ei ole lugu ka meeste arvuga relvastatud üksustes. Erikomisjon märgib, et relvastatud konflikti puhul vajab Kanada esimesel kolmekümnel päeval oma ridades 200.000 sõdurit. See on kaks korda nii palju kui leidub tegevväes ja reservides kokku. Sõja algul oleks tegevusvalmis ainult kümme protsenti sellest arvust. Puudub organisatsioon, treening ja varustus. Erikomisjon soovitab: arvestades suurt tööpuudust, võiks olla sobivaks valikuks lühiajaline treeninguline programm.

Kuid sõjaväel puuduvad tankid, millega treenida. Suurem osa varustust sõjaväe moderniseerimiseks on võimalik toota Kanadas. Teises maailmasõjas Kanadas tööstused tootsid 487 saatelaeva, 17.000 lennukit, 38.000 tanki ja soomusmasinat, ja 816.000 sõidukit. Kui Kanada armeel on nii suur tarvidus varustuse järel, siis oleks ka loogiline seda varustust toota ja selles protsessis vähendada valitsevat tööpuudust.

Viimase sõja lõpul kuulus Kanada sõjalisse aparatuuri üle miljoni mehe ja naise. Nüüd on Kanada elanikkond kahekordistunud, kuid suuresti paisunud tööstusliku kapatsiteedi juures on Kanada üksustes ainult 80.000 meest ja naist. Erikomisjon märgib, et selline olukord peaks küll meeldima Nõukogude Liidule, kuid mitte Kanada liitlastele.

Artikli autor teeb järelduse: kui Kanada tahab olla realistlik, siis peab ta oma sõjaväe kulutusi suurendama 25 protsenti selleks, et moderniseerida varustust. See tähendab erikulu 65 dollarit iga isiku kohta aastas järgmise 15 aasta jooksul. See ei ole palju nõuda kui arvestada, et Kanada kogutoodang on isiku kohta aastas praegu $17.600.

V.

Shoppers Drug Mart — Morningside Mall
Prescriptions ● Patient Record System for Senior Citizen
We deliver ● Kojutoomine
T. GUDOFSKY DRUGS LTD
255 Morningside Ave., West Hill, Ont. M1E 3E6 — TEL. (416) 281-3000

HILLSIDE BAKERY
and Delicatessen
2851 Lawrence Ave. E., 261-2238
(Hillside Plaza Brimley nurgal)
Saadaval — SOOME PAGAR
pagarisaadused ja delikatessid, soome kardemonisai, sepik ja rukkileib. Maitsvad tordid ja muud kohapeal küpsetatud euroopamaitselised pagarisaadused. ● Spetsiaal tordid ja sünnipäeva kringlid tellimise peale. ● Euroopa delikatessid, konservid, juustud, suitsusingid, suitsuribid ja soolaheeringad. ● Suitsukalkunid tellimise peale.
Omanik AKE SAARINEN

40 aastat tagasi

Sõjajärgses Tšehhoslovakkias

Päevikust 3. mai kuni 16. juuni 1945

3. mai hommikul 1945 Saksamaal, Hirsbergis sain korralduse meie ainukese raskesuurtükiväe kahuri vedamiseks üle Riisengebirge. Seda rasket toru veeti kahes osas, kummagi ette kaheksa hobust rakendatud. Mitte kerge ülesanne hobustele ülemäge veoks. Ainuke tee, mis säält üle mägede läks, oli põgenikest koormatud ja kui sel pealelõunal üks vastutulev kõrgem ohvitser minu sihtkohta küsis, siis ütles ta minu üllatuseks, et sõda olla lõppenud ja parem oleks kui ma oma koormast lahti saaksin. Üllatus ja kergendus südames, kuid raske seda koormat likvideerida, kuna harva sääl kõrvalteid leidus. Lõpuks siiski kitsas tee viis metsavahele; hobused eest lahti rakendatud, lasin need rasked koormad allamäge veereda. Milline pilt, kus puud kui pilpad raskuse ees murdusid. Varustuse ja hobused jagasin meestele ja ise jätkasin jalgsi teekonda läände. Jalgsi oli edasipääs kõige kiirem, hüpates vahetevahel liikuvatele sõjaveosõidukitele. Lõpuks jäin pidama ühe sakslase autole, kes oma naise ja õega samas suunas liikus. Nendelt sain erariided selga ja minu SS riided rändasid kuskile võsa varju. Õnn oli siiski üürike, bensiin lõppes varsti otsa ja autot metsa tõmmates katkes ka sidur. Viibisime selle öö metsas, Neu Bunzlau lähedal.

Järgmise päeva hommikul, neljandal mail, võtame kaasa, mida kanda jõuame ja algame jalamatka edasi. Enesekaitseks siiski kannan oma ohvitserirevolvrit, kuid ületades Tšehhi piiri, tuleb loobuda relvadest ja paramatest riietest. Eriti meeldivad neile sakslaste kuldesemed ja ilus pesu. Minu isiklik varandus on laulatussõrmus, mis seekord veel alles jääb. Mind lülitatakse koos sakslastega ühte kolonni ja õhtuks jõuame väiksesse külla, nimega Konetopy. Öö veedame põgenike vankrite kõrval magades kõva valve all.

ALGAB PÕRGU

Viienda mai hommikul algab põrgu. Meid käsutatakse püsse paugutades seina äärde. Saan ka paar lööki näkku, saapad jalast ja kell käepäält. Süda tõmbab valust kokku, kui pean oma kallimast mälestusesemest, laulatusesõrmusest loobuma. Ka suitsud ja tikud tulevad ära anda ja paistab, et tehakse meile pea lõpp. Ei aita ka see, et ütlen enese eestlase olevat. Millegipärast siiski olukord hakkab paranema ja saan tagasi saapad. Punase Risti kaks õde aitavad neid, kes on kokku varisenud ja minu vastu on käitumine paranenud. Antakse ka võileiba ja mind lubatakse kohapääle jääda, teised aga algavad oma okkalist teekonda teadmatusse. Elu on seekord sisse jäänud ja samas külas, nimega Hostinec, pakun end sulaseks. Külavanem, nimega Stefan, halastab mu peale ja võtab mind söögi eest tööle, magamiskohaks köök. Sama maja on aga ka läbisõitvatele vene ohvitseridele määratud peatuskohaks, kus nad endid naistega lõbustavad ja nende autojuhid minu köögikaaslasteks saavad. Vaevalt julgen sel ööl oma silmi kinni panna, kuna mind kui kahtlast tüüpi jälgitakse. Külavanem katsub ka oma külalislahkust venelastele näidata ja on katnud söögituppa laua, laudlina ja napsuklaasidega. Napsuklaasid koristatakse peatselt laualt, asemele tulevad teeklaasid ja algab prasnik, mida on mul võimalik köögist teki alt piiluda.

15. mai. Olen maganud ööd halvemini kui kunagi elus. Ihu sügeleb ja üks unenägu ajab teist taga, tundub nagu närvid oleks katkemisel. Teen sulase eest tööd suhkrupeedipõlduel ja kätel koorub nahk, kuid konti ei ole vaja murda ja väsimus ei paranda unerahu. Ihu sügelemine ei ole mitte tingitud puhtuse puudumisest, vaid närvilisusest teadmatusest. Kõnelemise olen vist päris ära unustanud, kuna keegi pääle tšehhi keele midagi muud ei oska ja ka raadio pääle Praha teisi jaamu ei võta. Elu üle ei ole midagi nuriseda, pererahvas on väga lahke, toit korralik ja käte-jalgadega ajame ka oma jutud maha.

HOBUSTEGA KÕNELEN EESTI KEELT

16. mai. Hobustega nende toitlustamisel kõnelen eesti keelt, kuid ka nemad ei tee sellest suurt väljagi. Olen kuidagi kõrvaliste inimeste kaudu palunud, et mulle peatusluba muretsetakse, kuna ilma selleta on kohalolek lubamata. Paistab, et peremees ei tee sellest väljagi ja keegi nahkjopes asjamees põristab tihti mootorrattal meie juures. Tervel külal on teada minu siinolek, mis on minule kasuks, kuna seega mind usaldatakse. Ilmad on väga kuumad ja kuivad ja kuna pole füüsilise tööga harjunud, siis tikub jõud vahel kuumuse käes üles ütlema. Öösel peaks selle väsitamise pääle hästi magama, kuid ei — ööd on piinaks ja kaabin tugevasti — ega ometi sügelised? Mind võib nimetada jõukaks inimeseks, kuna selle kuumusega kannan iga päev suusapükse ja -saapaid. Muudest riietusesemetest oman veel suusa pintsaku, kaks särki ja kaks taskurätikut. Habet ajan siin külas, kuna ka niisugused terariistad mult ära võeti. Õnneks on mul alles minu abikaasa pilt. Kas pääses ta sellest rõngast? See piinab mind alati.

20. mai. Täna on pühapäev ja tööd ei tehta sel päeval. Minule on see päev hullem äripäevadest ja siis katsun leida koha, et olla ära teiste inimeste silmist. Olen leidnud enesele koha kuskil lauda taga nurgas, kus keegi ei käi ja võin olla üksi oma mõtetega. Ööd on hullemad päevadest — ikka üks unenägu koos sakslastega põgeneme, kuid kunagi edasi ei pääse. Inimesi käib siin palju, kuid nende juttudest ei saa ma midagi aru. Vahel on jutuajamine kaunis äge, vist lahkarvamised tulevikusuundade kohta. Külal on ka oma sõiduauto ja sellega sõidab üks kohalik politruk, nahkjope ja -püstega mees, mütsil viisnurk. Ajab autoga hommikust õhtuni ringi, vahel on siin juba kell kuus hommikul. Mis asju siin aetakse, kus mina seda tean — igasugused salapärased kohvrid ja portfellid käivad käest kätte.

UNENÄOD PIINAVAD

24. mai. Täna peaks olema neljapäev, kuid mis tähtsust sel on, kui ta ka see on. Eilne päev tundus mu'le laupäevana, kuna käisin vannis. Olen siin juba oma kolm nädalat olnud ja praegu ootan põnevusega sulast Prahast tagasi, kellega saatsin kirja Punasele Ristile, millele palusin tuua vastuse. Vastust ei mingisugust, tuleb ise sinna minna. Kondid on täna üsna valusad, tõstsin eile ja täna sõnnikut ja puhastasin sealautasid. Kui mõelda sellele, mis enne sai tehtud ja mis nüüd — siis tuleb päris pisar silmi ja irooniline muie näkku. Kas tõesti olen siis elus niikaugele jõudnud, et kõlban ainult talusulaseks? Ööseti magan ikka halvasti, piinavad unenäod ja sügelemine. Hommikuti vahel tahaksin pisut kauemini puhata, kuid siis on sulase piits kannul. Kõhu eest hoolitsetakse hästi, kuid sellest on mulle siiski vähe.

27. mai. Olen otsustanud homme teekonna Prahasse ette võtta. Minule tuttav linn, kus sääl läheduses Beneshaus sakslaste poolt mobiliseerituna raskesuurtükiväe üksust sai koostatud ja hiljem sõja lõpukuudel samas patareiülemate kursusel olin. Oli välja kujunenud, et alati Prahas olles ühes teatud hotellis peatusin. Sääl hoidsin ka ühe kohvri erariietega, abikaasa pildi ja ühe paki eesti tubakat. Peremehelt saan õhtul tööõhtul ja pisut rahu teekonna jaoks.

PRAHAS

28. mai. Kasti pakitud leib, mille ots on ära lõigatud ja see praeraswaga täidetud ning pool plaadisaia — nii alustan rasket teekonda. Autobussiga sõidan Prahasse ja tramm viib mind hotelli lähedusse. Kahjuks on minu kohver rüüstatud ja pean leppima sellega, mis seljas on. Praha rahvusvaheline Punane Rist ei võta mind jutule ja öeldakse, et meiesugustel tuleb vene kommisjoni minna. Tänan selle lahke soovituse eest ja ei mõtle enam muule, kui oma jõule. Prahas on kaks raudteejaama ja jaamadesse sissepääs väga raske, kuid päästjaks on minu tšehhikeelne töötunnistus, millega pääsen peajaama sisse. Olgugi, et rong alles kell viis õhtul Pilseni poole läheb, ei julge ma jaamast enam lahkuda kartusest, et enam vahest sisse ei pääse; veedan need kuus tundi ooteaega jaamas. Rong ei sõida otse Pilseni, vaid peatub paarkümmend kilomeetrit ennem, kus tuleb läbi minna kolmest demarkatsioonijoonest. Esimene joon on Tšehhi ja selle läbistamine ei tekita raskusi. Teine on aga puht venelaste liin ja mina koos nelja prantslasega ootame sääl läbipääsu ligi kolm tundi. Närvid on pingul kui traadid, kuid siis tuleb mulle appi minu kasin vene keele oskus. Kuulen, kui vahipostide vahetusel üks raporteerib teisele, et kui on tegemist prantslastega, siis nad läbi lasta. Sellest momendist pääle olen kohe prantslane, pannes kõik ühele kaardile. Arvestan seda, et need noorukid vene sõdurid midagi prantsuse keelest ei tea ja mul peale töötõendi teisi pabereid ei olnud. Õieti mängitud ja venelaste poolt läbiotsimisel kaovad kõik väärtasjad ja konservid nende kätesse. Minult midagi võtta ei ole peale kolme poolpõlenud sigaretiotsa ja osa kaasavõetud leivakotist. Kolmas ja viimane demarkatsioonijoon on ameeriklaste oma ja nad ei taipa, miks nende poole kipume. Siiski ei tehta raskusi läbipääsemiseks ja ma ei usu, et säält lahkudes mu jalad maapinda puudutasid, kuna südamelt oli kõige raskem koorem ära langenud. Paari tunni pärast läheb rong Pilseni ja jõuan esimesse DP-laagrisse 33-da eestlasena.

LÕPPSÕNA

Tšehhis tuleb veel mõneski laagris viibida ja vahel ka hirmu tunda venelastele väljaandmise pärast. 16-l juulil ometi pääseme tšehhi rahvast, kes on osanud terve maailma rahvaste silmis end antipaatseks teha. Õudsuste seeria, mida kasutati lamajate sakslaste kallal, oli ebainimlikkuse tipp. Prahas revolutsioonipäevil 4.—9. maini: elavate inimeste poomine jalgupidi laternapostidele ja nende põletamine. Hiberne raudteejaamas SS-meestele noaga suurte haakristide rinda lõikamine, mille järel pidid ohvrid verest nõretavatena tänavaid koristama, kusjuures neid kividega pilluti. Evakueerivate sakslaste kolonnide peksmine, milles olid ainult raugad, naised ja lapsed. Olukord oli isegi nii masendav, et Shveitsi raadio korduvalt abi palus nende abitute kaitsmiseks. Võib vabalt öelda, et tšehhi rahvas oma seekordse käitumisega kaotas vähemalt inimpõlveks koha kultuurrahvaste seas. Usun, et sulaseaeg oli minu elupäästjaks, kuna muidu oleksin jõudnud Prahasse just nende revolutsiooni päevil. Tänu minu peremehele, kes mind sulaseks võttis ja mind inimlikult kohtles. Aastaid hiljem sain teada, et minu abikaasal ei õnnestunud pääseda ja elab praegu Tallinnas.

E.K., MONTREALIS

LUGEJA KIRJUTAB

„Meie Elu" avaldab meelsasti oma lugejate mõtteavaldusi — ka neid mis ei ühtu ajalehe seisukohtadega. Palume kirjutada kokkuvõtlikult ja lisada oma nimi ja aadress. Toimetus jätab endale õiguse lugejate kirju redigeerida ja lühendada ning mittesobivuse korral jätta avaldamata.

Küsimusi seoses Esto-ga

Lugesin „Meie Elust" ja „Vaba Eestlasest" suures rasvases trükis: Esto '84 ülejääk veerand miljonit. Lugesin huviga seda artiklit ja kui jõudsin Esto '84 majandusülevaate juurde, siis mul tekkisid küsimused. Eriti häiris toimkondade ürituste aruanne. Kas olid need Esto '84 pidustused ainult üks suur majandusprojekt, juhatusliikmete vahel? Minu arvates ei ole õige, et juhatus niipalju raha korjas heatahtliku rahva käest. Juhatus oleks pidanud vaatama korralikult läbi kõik tegevused (eeltööd sisse rehkendatud) ja maksnud neile, kes ausalt ja odavalt töötasid Esto '84 heaks.

Olen kindel, et mitmed, kes andsid oma aega ja panust Esto heaks kordaminekuks, mõtlesid, millise tasu saan oma töö eest?

Miks läheb ülejääk terves ulatuses Sihtasutuse organisatsiooni? Osa raha võiks minna noortele stipendiumite, honoraariumite ja õppimisabiks. Imelik küll on näha, et suurem osa noorte korraldatud üritustest (Pilvepiiri tants, Laevasõit ja Ankur) pidid andma 25% sissetulekust Estole. Aga teised, niinimetatud üritused (Solistide kontsert, Laulupidu, Estovisioon ja teatrid), pidid ainult 17% andma Estole.

Miks nõutakse seda meilt noortelt? Kuhu jääb usaldus ja koostöö? Et korjata raha meie noorte käest, on vale ja halb moraali tõstmiseks! Avage silmad! Ankur oli neljas kõige suurema sissetulekuga üritus toimkondade hulgast (30 kõik kokku). Meieülejääk oli $11,788,00. Aga kas meie näeme mingit sorti ülejäägi jaotamist? Ei.

Eesti Kunstide Keskus tõi sisse $19.430,00 ülejääki, aga nad saavad tagasi $12.433,00. Kus on see õigus?

Kahju oli mul ka näha, et mõned korraldajate nimed puudusid korraldajate hulgast selles viimases aruandes. Sellepärast teatan, et male korraldas Toronto Eesti Maleklubi liige Lembit Joselin. Laevasõit „Trillium" korraldas Piret Komi, Pilvepiir CN tornis korraldas Kadi Kaljuste, Ankur korraldas Jaak Järve, Kõla korraldasid Andres Tamm ja Milvi Salurand.

Mul on kahju selle kriitika pärast, aga kujunemised sunnivad selleks.

JAAK JÄRVE

Sirje Sinilind: Viro ja Venäjä

Tahaksin Soomes ilmunud Sirje Sinilinnu (varjunimi) raamatu kohta lisada veel järgmist. (Vt. ME# 27, 3. juulil lk. 2).

See on raamat, mis senini kõige asjalikumalt, ülevaatlikumalt ja seejuures siiski ka kõige täielikumalt on käsitanud venestamise küsimust Eestis, eraldi kõigist selle eriaspektidest: ajalooliselt, rahvastikuliselt, keeleliselt, majanduslikult, kultuuriliselt ja poliitiliselt. Ühegi senise käsitluse, olgu eesti või muus keeles, kohta ei saa seda kahjuks niivõrd hästi öelda. Peaaegu, et perfektne käsitlus. Ka allikmaterjal, millele on toetatud, sisaldab umbes 140 nimetust. Lisana 56 lk. dokumente, mis kõik on markantse väärtusega, nende seas ka EKP poliitbüroo salajane juhend vene keele kohta Eestis 22. dets. 1978.a.

Seepärast oleks vahest lisada kaks mõtteavaldust. Esiteks, sellega on kummutatud igatviisi selline arvamus, kui seda kuskil on, et Soomes oleks oma suure naabri tõttu mingi ametlik tsensuur. Teiseks, on kahju, et seda raamatut pole ka mõnes teises, eriti inglise keeles. Sama varjunime all E. Informatsiooni Keskuse poolt Rootsis varem ilmunud „Estonia in the Prison of Nations" (1984) on kahjuks ainult lühike ja pealiskaudne broshüür, 48 lk. Kas kuskil ei peaks mõeldama raamatu inglise (ja ka eesti) keeles kiiresti väljaandmisele, enne kui kõige aktuaalsemad materjalid uuesti aeguvad?

Soomes on hiljuti ilmunud ka teine meile tähelepanu vääriv raamat „Matka Neuvosto-Suomessa" (Külaskäik Nõukogude Soomesse, Joulukuun Ryhma, 1984, 159 lk.). Selles poolhumoristlikus, kuid ka väga julges ja realistlikus toonis üks fiktiivne Austraalia soomlane, Jussi Suominen, taaskülastades kodumaad — juba Nõukogude Soomet — jutustab seda, mida ta seal näeb ja kuuleb. Helsinki kirjutatakse Khel'sinki ja venelased on seal enamuses, Mannerheimintie on Lenini prospekt, Tampere uus nimi on Lenininkoski, igal pool Lenini ja Kuusise ausambad ja punased viisnurgad, venelastest miilits, aina vene keel pooltühjades kauplustes, õitsev mustturg, ajalugu ümbertehtud kiidulauluga vene ajaloole ja kultuurile, Soome kõikvõimsa kompartei pealik on toodud koguni väljast — Karl Vaino, jne. Ühe sõnaga, milliseks saaks Soome siis, kui teda tabaks Eesti saatus.

Tekib selline soov, et kui keegi kirjutaks midagi taolist ka näit. Kanada või USA kohta? (Mis, tõsi küll, oleks palju raskem teha ja leiaks vähem arusaajaid ning uskujaid).

KARL AUN

Jamboree täitis lootused

Eestlastel oli suurim etniline üksus telklinnas

Tuhandetele tutvustati meie maad ja rahvast

Eesti Skautide Maleva esindusüksus Kanada skautide kuuendal jamboreel jõudis Torontosse tagasi neljapäeval, 11. juulil. Poisid olid heas tujus ja võibolla mõnel määral rohkem päikest saanud kui see nahale kasulik. Kuigi suurlaager sai mitmel päeval vihma ja kord isegi tormi, oli päikesepaistelist aega väga palju. All-laagrite asukohad väheste puudega tasasel maastikul võimaldasid päikesekiirtel mängleda riidest vabadel kohtadel. Kes ei olnud küllalt tark ennast katma, pidi kannatama punetava naha all.

Jamboree programmiline tegevus oli ülesehitatud huviringide alusel. Nendesse huviringidesse ei olnud eelregistreerimist. Registreeriti kohapeal — laagris. Kuna jamboreele saabumine oli liiklusummiku vältimiseks jaotatud kahele päevale, siis varemsaabunud olid eelistatud olukorras registreerimise suhtes. Teisel päeval kohalejõudjad avastasid, et niiöelda paremad huviringid olid täis. Eesti poisid saabusid jamboreele esimesel päeval.

Ka andis tunda programmijuhtide puudus. Vaatamata intensiivsele värbamisaktsioonile viimase aasta jooksul üksuste ja skautliku perioodilise kirjanduse kaudu, ei õnnestunud jamboree juhtkonnale saada kvalifitseerituid isikuid kõikidele vabadele kohtadele. Peab pidama meeles, et otsiti vabatahtlikke, kes oleksid olnud nõus töötama tasuta jamboree kestvuse ajal. Isegi osalise ajaga abilised olid teretulnud. Millegipärast peeti ka tarvilikuks programmi süsteemi laagri ajal kaks korda muuta, mis oli segav.

Programmi üksikasjust on selle lehe veergudel juba juttu olnud. On loomulik, et maitsed on sellejuures erinevad. Mis ühele poisile meeldis, teisele tundus igav olevat. Isegi paljureklameeritud raalide ja robotide keskus nime all „Tuleviku maailm" ei pakkunud mõnele eesti poisile rohkem kui oma kooli raalide osakond või isegi kodus olev isiklik raal. Teised olid aga vaimustatud.

Jamboree kavandajaid peab kiitma tahte eest pakkuda tänapäeva teismelistele noortele huvitavat, õpetlikku ja meelikõitvat elamust. Kõik, kelledel on tegemist selles vanusegrupis poistega, teavad, et see ei ole praeguses materjalistlikus maailmas sugugi kerge ülesanne. Lord Baden-Powell suutis skautlust teha poistekohaseks palju lihtsamate vahenditega.

VILGAS TEGEVUS

Peale programmilise tegevuse käis vilgas elu ka meie laagrikülas. Esmaspäeval olid „Põdra" all-laagri juhid kutsutud meile külla. Eesti laagriküla kuulus „Põdra" koosseisu, mille elanike arv oli 1200 ja juhtkond pärit Saskatchewani provintsist. Kutsutud oli ka teisi juhte, kelledega meie juhtkond oli jõudnud soetada sõprussidemeid või kes olid meile tuntud varasemaist laagreist.

Rooneme pagariäri oli kinkinud laagrikülale 300 pirukat ja 3 kringlit, mida serveeriti külalistele. Pirukate juurde anti puljongit.

Kolmapäev oli hundude päev. Sel puhul oli jamboreele saabunud paartuhat väikemeest oma juhtidega ja vanematega. Ka eesti hundusid oli nende seas, kes loomulikult ei jätnud vaatamata oma vanemate eesti vendade laagriküla.

Samal päeval oli jamboreel ka Ontario päev, kuhu oli kutsutud eesti skautmaleva juht skm. Egbert Runge, kes ise pidevalt laagris ei viibinud, kuid sõitis selleks puhuks kohale. Vastuvõtt toimus suures juhtide klubi telgis, kus serveeriti lantši.

Ontario päeval tänati vastava diplomite andmisega jamboree korraldajaid ja kaasaaitajaid, nende hulgas maaomanikku, Guelphi linnapead, sõjaväge ja teisi, kellede panus oli olnud erakordne selle suurürituse kavandamisel ja läbiviimisel.

Vastuvõtul olid esindatud etnilistest skautidest peale eestlaste veel lätlased ja ungarlased.

SUURIM ETNILINE ÜKSUS

Meie maleva juht kasutas juhust, et kõnelda mitmete Kanada skautjuhtidega. Üldiselt olid nad hästi informeeritud eestlastest ja eesti skautlusest. Meie esindusüksus oli ka suurim etniline üksus jamboreel. Lätlased olid kohale saatnud ainult 8 skauti ja teadaolevalt teised Kanadas tegutsevad rahvuslikud skautüksused puudusid täielikult.

Skm. Egbert Runge andis lord Baden-Powelli pojapojale eesti skaudimärgi, mida viimane kandis oma skaudivormil ja Ontario peakorteri chief executive director Joe Turner sai T-särgi meie esindusüksuse märgiga.

Õhtul toimus „Põdra" all-laagri programmiväljakul, samas kus eestlased olid pühapäeval esinenud, all-laagri lõpetamise tseremoonia. Meie esindusüksuse poisid kandsid pakse higisärke esindusüksuse märgiga ja sini-valgeid murumütse. Tervitas Ontario skautide juht E. McCrimmon, lõpetades laagri, mille järele langetati lipp. Jamboree lõpetati all-laagrite kaupa. Ühist lõputseremooniat ei olnud, nagu see oli olnud avamisel.

Selle järele eesti esindusüksus marssis oma laagrikülla, kus lõpetati ka meie laagritegevus esindusüksuse juhi skm. Harold Kivi ja kohalviibiva maleva juhi skm. Egbert Runge sõnavõtuga. Lauldi üks salm laulust „Eesti lipp", mille jooksul vardast tuli alla meie sini-must-valge ja Kanada vahtralehe lipp. Kuues Kanada skautide jamboree oli muutunud ajalooks.

EESTI ESINDUSÜKSUS TAGASIVAATES

Kas jamboree täitis meie lootused? Kahtlemata. Poistele meeldis laager. Vanemad said tagasi kulutatud dollarid kahekordselt oma poegadele elamust pakkudes, mis tõenäoliselt kunagi ei kordu. Ei kordu sellepärast, et selleealistest poistest mitmed lahkuvad skautlusest koolitee lõppemisel või jäävad edasi tegutsema vanemskautidena, kes ei võta osa jamboreedest.

Eesti ühiskond võitis, kuna tuli juurde tuhandeid kanadalasi, kes õpisid tundma eesti nime, eesti noori ja eesti täiskasvanuid. Sini-must-valge lehvis prominentselt üle suure ja avara laagriväljaku. Meie laagriküla viikingilaeva purjega värav oli alaliseks pildistamisobjektiks. Eesti saun oli ülipopulaarne ja saunas käijate arvu hinnatakse üle tuhande. Kahel päeval töötas meie laagris „silk-skriini" trükikoda, kus trükiti paarile tuhandele soovijate särkidele või tuulejakkidele meie esindusüksuse märk. Meistriks oli skm. Bruno Lindre.

Eesti laagrikülas oli külalisraamatuks puude vahele pingutatud nahk, mille ühel küljel Kanada kaart ja teisel Põhja-Euroopa kaart Eestiga. Igaüks kirjutas sellele oma nime vastavalt sünni- või päritolukohale. Naha mõlemad küljed on nimesid täis. Eesti kohta andsid ingliskeelset informatsiooni kolm skm. Jaan Lepp'a poolt valmistatud kilpi.

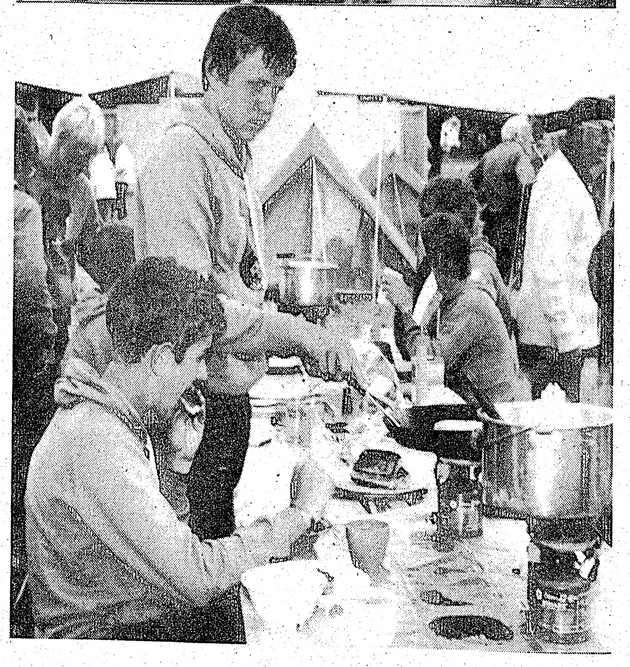

Eesti Skautmaleva juht Egbert Runge annab jamboreel skautide mälestusmärgi kanada astronaudile Mike Garneau'le. All — eesti skaudid valmistavad lõunaeinet. Fotod — E. Runge ja E. Aleve

VOLDIKUD

Meie poiste ja juhtide suulisi seletusi täiendasid kaks voldikut: EKN toetusega tehtud kordustrükk skm. Vello Sootsi ja Peeter Seppa poolt koostatud broshüürist „Do you know Estonia?". Voldik tutvustab Eestit, selle rahvast ja tänapäeva olukorda. Trükiti 12.000 eksemplari. Teine voldik, mille kirjutas skm. Heino Jõe, tutvustab sõnas ja pildis eesti sauna ja kuulus telk-sauna juurde. See voldik, nagu eelminegi, on trükitud inglise ja prantsuse keeles ning trükikulud kattis Toronto Eesti Ühispank.

Sauna kohta võiks veel märkida, et peale ihupuhtuse kasutati sauna ka riiete kuivatamiseks. Nii olid naabruses asuva Northwest Territory poiste magamiskotid saanud märjaks. Saun pandi küdema ja mõne tunniga olid magamisriided kuivad.

Jamboreelt saadeti tervitus kõikide skautide allkirjadega jamboree ametlikus ümbrikus nendele kaasmaalastele ja organisatsioonidele, kes toetasid maajanduslikult või teisiti meie esindusüksuse osavõttu suurlaagrist.

Meie laagriküla külastas ka läti 8-liikmeline skautsalk ja Seedrioru lastesuvekodu koos Seedrioru lipuga.

Jamboreel oli igapäev näha liikumas üksikuid eestlasi. Eriti suur hulk kaasmaalasi kogunes laagriküla pühapäeval, 7. juulil. Rahvuskaaslased tutvunesid jamboreega ja õhtupoolikul jälgisid poiste ja skaudiperekond Roosi ettekandeid.

Eesti esindusüksusele oli saatnud tervituse meie USA-s asuv peaskaut skm. Endel Reinpõld. Kanadas asuv eesti peagaid gdr. Hilja Kuutma oli isiklikult kohal. Pühapäeval võis laagrivahel näha liikumas paljusid eesti vormitunnustega skautjuhte ja eesti gaidivormis maleva juhatuse liikmeid eesotsas maleva juhi ngdr. Anne-Mai Kaunismaaga ning gaidide liidu ja gaidüksuste juhte.

NAISJUHID

Paljuräägitud tüdrukute kuulumine skautide organisatsiooni, millest ka meie noorteliikumises on juttu olnud, oli märgatav vendurite laagrites (poisid 14 — 17). Skautide üksused (poisid 11 — 14) ei aktsepteeri naisliikmeid. Naisjuhte võis näha teeninduspersonali hulgas. Avatseremoonia kahest teadustajast üks oli naisjuht. Paaril korral kõlas üle valjuhääldajate süsteemi lause: „daamid ja härrad, poisid ja tüdrukud". Lause, mis alles kümmekond aastat tagasi oleks olnud mõeldamatu skautlaagris.

Lahtise maastiku tõttu ei olnud sääsetõrje tarvilik, millega oleme harjunud Kotkajärvel. Üks skautjuht ütles, et see oli kaua aega tagasi, kui sai telke asetada nöörsirgelt, ilma et oleks tarvis arvestada maapinna kumerusi, kaljusid, puujuuri ja muud. Meie poiste varustus oli hea, telgid vihmakindlad. Toidu hulk oli rohkem kui küllaldane ja tekitas mõningal määral toidu raiskamist. Kuivtoit võeti tagasi, kuid ülejäänud liha tuli panna prügi hulka, kuna kohest külmetamisvõimalust ei olnud.

Jamboree oli avatud iga päev külalistele. Oli väga kättesaadavas kohas, hea teedevõrgu läheduses, kergesti leitav. Kahjuks ei pühenda Kanada sensatsioonihimuline suurlinnade ajakirjandus skautlusele küllaldast tähelepanu. Seevastu kohalikud ajalehed suhtuvad noorteliikumisse heatahtlikult, tuues teateid ja pilte oma kodukohalähedastest skautidest. Sama võib öelda ka etnilise ajakirjanduse kohta, kaasarvatud eestikeelne kirjasõna.

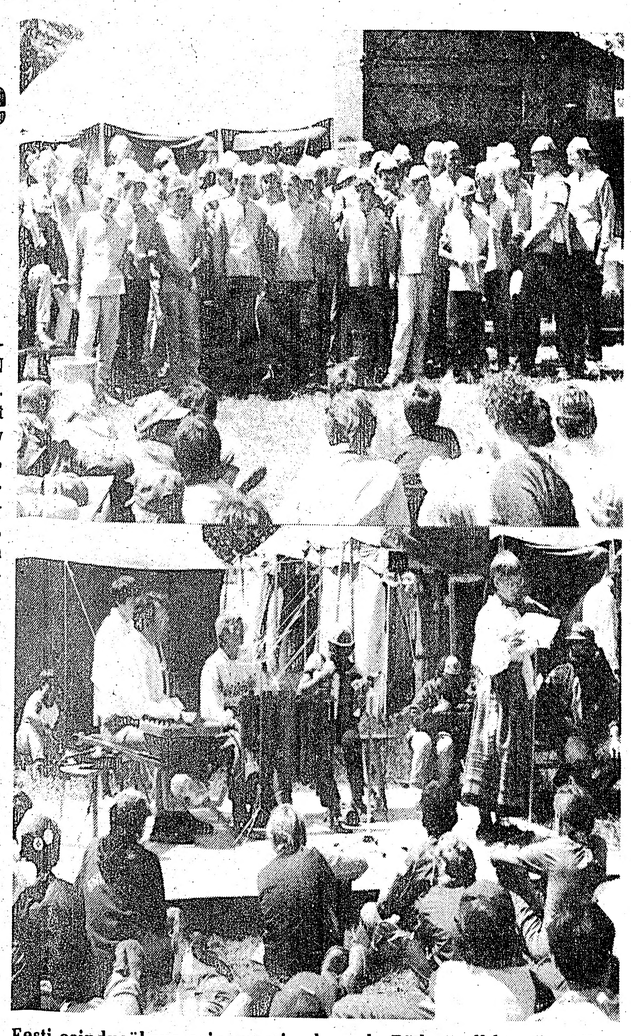

Eesti esindusüksus esinemas jamboreel „Põdra" all-laagris. All — skautperekond Rooside rahvapillide orkester mängimas eesti viise. Isa Jaan, ema Reet, tütar Marja-Leena, pojad Riki ja Martin.

Foto — E. Aleve

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE

HOGAN GM

Chev Olds Limited

5000 Sheppard Ave. E., Scarborough, Ont. M1S 4L9

PAUL JUTTUS
Müük ja rentimine
Äris 291-5054
Kodus 423-5716

Seedrioru suvekodu algas

Pühapäeval, 7. juulil alustas Seedrioru Lastesuvekodu taas tegevust, mis kestab sel aastal kolm nädalat.

Sini-valge kasvandike ja kasvatajate rivi sammus säravas päikesepaistes trummipõrina saatel lipuväljakule avamistalituseks. „Eesti Lipp" saatel heiskasid kaks kasvandikku meie rahvuslipu, mis lehvib seal iga päev kogu suvekodu tegevuse kestel.

Sõna võttis suvekodu juhataja Tõnis Nõmmik. Näidates tabalukku küsis ta, mida on vaja selleks, et seda lukku avada — õiget võtit. Nii on ka õnnelikus laagris vajalikud seadused ja reeglid, mis on laagri võtmeks. Kuna täna on pühapäev ja pühapäeval minnakse kirikusse, siis peame oma jumalateenistuse siinsamas lipuväljakul. Hoides kõrgel Piiblit, selgitas ta, et kogu elus on vaja seadusi ja Piibel on Jumala seaduste raamat — Piibel on elu võti. Peale palvet ja õnnistamist laulsid kõik koos „Hoia Jumal Eestit" ja rivi siirdus langenute mälestussamba ette, kus suvekodu juhataja rääkis lastele selle samba tähendusest. See sammas on tänuks eesti sõduritele, kes on andnud meile võimaluse siin elada. Paljud teist oleks sündinud Siberis või poleks üldse sündinudki, sest teie vanemad oleks olnud tapetud või surnud orjalaagrites. Tänu sellele, et on leidunud eesti sõdureid, kes on andnud oma elud meie eest.

Suvekodu korraldaja, Seedrioru juhatuse liige Linda Montgomery tervitas kasvandikke ja kõiki osavõtjaid tulemast ilusasse Seedriorgu avaldades lootust, et suvekodu suudab täita vanemate soovid. Õpetame siin eesti keelt ja eesti kultuuri, lõpetas korraldaja oma sõnavõtu ja soovis kõigile ilusat suve.

ÜKS VANEMATEST EESTLANE

Kuna Seedrioru põhimõtteks on hoida alal eestlust, siis võtab Seedrioru Lastesuvekodu vastu kõik lapsed, kelle üks vanematest on eestlane. See paneb küll kasvatajate peale rohkem kohustusi, kuid selle tagajärjed valmistavad seda enam rõõmu. Suur rõhk on pandud eesti keele õpetamisele ja on üllatav, millise innuga seda õpitakse. Lapsed, kes laagrisse tulles oskasid vaid paar sõna eesti keeles, omasid juba paari-kolme päeva pärast päris kena sõnatagavara ja laulsid mitu laulu eesti keeles. On loota, et need lapsed ei lähe eesti rahvale kaduma, vaid siin äratatakse neis huvi eestluse vastu. Ilusad laagripäevad köitvad kõik kokku ühiseks pereks ja see sõprus kestab edasi, kuni neist lastest kasvavad tublid eesti naised ja mehed.

Suvekodu kaadriks on: juhataja — Tõnis Nõmmik, abideks Eha Hess ja Aaro Tõnnis. Kasvatajad: suured poisid — Aaro Tõnnis, väikesed poisid — Karl Riimand, suured tüdrukud — Tiina Kiudorf, väikesed tüdrukud — Kadri Nõmmik, mudilased — Leena Kimsto ja Kadri Roman.

Eesti keelt õpetab suvekodu juhataja T. Nõmmik käsikäes kasvatajatega, sport — Aaro Tõnnis ja Karl Tera, võimlemine tütarlastele — Tiina Kiudorf, laskmine — T. Nõmmik, rahvatants — Kadri Nõmmik ja Karl Riimand, ujumine ja vetelpäästja — Tiina Kiudorf, laulmine Aino Tera ja Linda Montgomery. Sooja toidu eest hoolitseb Helmi Kreek, kelle abideks on köögis Erik Spirka ja Andres Urm ja toidu transpordiga Raimond Vist ja Linda Montgomery. Sellel aastal ei ole suvekodul saunapoissi, vaid omal soovil hoolitseb selle eest, et suvekodu pere saaks kaks korda nädalas sooja sauna, Seedrioru auliige hr. Eduard Rebane.

Seedrioru suvekodu palub avaldada suurt tänu Eesti Ohvitseride Kogule, kes kingib suvekodule kogu vajaliku laskemoona.

TIHE TEGEVUSKAVA

Suvekodu korraldaja Linda Montgomery, olles ise üles kasvanud Seedrioru suvekodu kasvandikuna, on koostanud iseenda kogemuste varal huvitava ja tiheda tegevuskava. Samuti on ta valinud mitmed endised kasvandikud nii kasvatajateks kui instruktoriteks. Põhikavas on igal pühapäeval kirik, igal kolmapäeval heinasõit, neljapäeval ratsutamine, reedel spordipäev ja igal laupäeval paadisõit Bellwood'i järvel. Igal päeval on eesti keele tund ja laulutund, peale selle käsitöö, ujumine, rahvatants, laskmine, võimlemine, metsamängud, saun koos vettehüppamisega ja palju muud huvitavat tegevust.

Esimesel laagripäeval oli lõkkeõhtu, samuti on sõpruslõke esimese nädala reede õhtul. 20. juulil on maskeraad ja 27. juulil laulupidu, esinemised ja suurlõke. Kõigist neist üritustest palutakse nii vanemate kui kõigi Seedrioru sõprade rohket osavõttu.

10. juulil külastas suvekodu pere ülekanadalist skautide jamboreed Guelphi järve ääres. Uhkusega jutustas Seedrioru pere suurest saunast, mille olid ehitanud eesti skaudid ja mille vastu huvi oli nii suur, et pikk saba oli sauna ukse ees ootamas. Samal õhtul kostsid lasketiirult püssipaugud, kus kasvandikud proovisid oma kätt täpsuslaskmisel.

Järgmisel õhtul rõkkas kogu Seedrioru ja selle ümbrus kilgetest, oli heinasõit.

Näib, et laagriaeg on kõigile palju nalja, jääb vaid soovida veel paar nädalat ilusat ilma. Ei ole ka vist selle pärast vaja muretseda, kuna Seedriorul näib olevat Taevaisaga hea läbisaamine, sest ta talle kõigi tähtsamate ürituste puhul lõpetab õigeks ajaks vihmasaju ja saadab päikesepaiste.

Balti riikide spetsialist USA Moskva saatkonnas saadeti maalt välja

N. Liit saatis maalt välja USA diplomaadi, kes töötas Moskva saatkonna Balti riikidele spetsialiseerunud poliitilises osakonnas teise sekretärina. Venelased väitsid, et diplomaat Paul M. Stombaugh oli spioon ja tabati teolt. Ta oli USA saatkonnas tööl esimest aastat ja elas Moskvas koos naise ja pojaga.

Viimati venelased saatsid välja USA viitsekonsuli Leningradis, Lon David Augustenborgi 1983.a. septembris pärast proteste Korea reisilennuki allatulistamise pärast Nõukogude võitluslennuki poolt.

Kanada surve Lõuna-Aafrikale

Kanada välisminister Joe Clark tegi teatavaks meediale, et valitsus on otsustanud piirata kaubavahetust Lõuna-Aafrikaga, põhjusel, et sealne valitsus mustade suhtes ei rakenda inimõigusi ega isikuvabadusi. Selle tulemuseks võivad olla sisemised rahutused ja terroristlikud aktid. Kaubanduslikud kitsendused esimeses astmes on äridele ja ettevõtetele vabatahtlikuks rakendamiseks, et need ei tekitaks raskusi Kanada ettevõtetele, kes on teinud suri investeeringuid Lõuna-Aafrikas. Nende tegevuse lõpetamine võib kõige raskemini riivata mustade tööliste elu, kes töötavad nendes ettevõtetes. Valitsuse kavas on suuremate kitsenduste rakendamine, kui Lõuna-Aafrika valitsus oma poliitikat mustade kohtlemise suhtes ei muuda.

Kuninganna ema Kanadas

Möödunud nädala lõpul saabus Torontosse kuninganna ema (Queen Plate) võistlustel andis võitjale üle võidukarika. Võidusõidul tuli võitjaks miljonäri E.P. Taylori hobune. Torontost läheb kuninganna ema külaskäigule Albertasse ja Saskatchewani.

Heinsoo Insurance Brokers Ltd.

Eesti Majas
958 Broadview Avenue, ruum 202,
Toronto, Ontario M4K 2R6
Telefon 461-0764

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Toronto Eesti Segakoori laulumatk Lättemäele

Toronto Eesti Segakoor sooritas 22/23. juuni nädalalõpul ühe bussi ja mitme autoga laulumatka Montreali eestlaste Lättemäele. Sõit algas Eesti Maja juurest laupäeva, 22. juuni varahommikul ja koos koorijuhi Asta Ballstadt'iga ning mõnede lauljate perekonnaliikmetega oli sõitjate arv 60-e ringis.

Sõit Lachute'i, mille läheduses Lättemäe asub, kestis koos ühe pikema vahepeatusega 6 tundi. Öömajaks olid reserveeritud ruumid Auberge La Vieille Lorraine motellis ja sinna jõudes oli kooril vastas lahke küllakutsuja Montreali E. Segakoori esimees Anton Pindam. Koori paigutamiseks motelli ja ümber-riietumiseks oli 15 tundi aega, siis oli laulurahvas taas teel viimaseks etapiks Lättemäele. Kuna bussijuht vist ei usaldanud peateelt „džunglirajale" viiva silla kandejõudu, siis tuli viimased mõnisada meetrit jala vantsida, mis mõne daami kõrgekontsalistele kingadele tõeliseks tuleprooviks osutus. Peagi oli aga terve Toronto lauljaspere koos skautide kiilkatusega sööklas, kus Montreali Gaidi- ja Skaudisõprade Seltsi esimees A. Soom koos oma abikaasa ja abilistega oli korraldanud Võidupäevast osavõtjaile kerge eine.

Sööklast oli vaid lühike tee laululavani ja ühisharjutus Montreali E. Segakooriga oligi järgmine päevakorrapunkt, mis läks ladusasti.

VÕIDUPÜHA

Võidupüha tähistamine algas palvusega õpetaja H. Laaneots'alt, kes enne veel eraldi juhtis koosolijate tähelepanu õpetaja Harri Mõtsniku vahistamisele Eestis ja kavatsetavatest sammudest tema vabaduse taastamiseks.

Aktuse avasõna oli Montreali Eesti Seltsi esimehelt R. Leithamilt, mille järele Y. Ojamaa Montreali E. Võitlejate Ühingu esindajana süütas Võidutule.

Aktusekõne pidajaks oli Oskar Müllerbeck, kellele Lättemäe on olnud noorusaastate mängumaaks, jättes noormehele palju unustamatuid muljeid ja mälestusi, millel on olnud positiivseid mõjutusi temas hilisemal eluteel.

Noor Ain Vaus esitas hea sisseelamisega B. Kangro luuletuse „Kojutulek", teenides kuulajailt tugeva aplausi.

Järgnevalt Tor. E. Segakoor esitas A. Pruuli „Kodumaine kevad", K. Türnpu „Priiuse hommik", ning koos Montreali E. Segakooriga E. Võrgu „Helise ilma", M. Härma „Veel kaitse kange Kalev", A. Vedro „Midrilinnu mäng", C. Kreek'i „Ma kõndisin vainul" ja M. Lüdig'u „Sääl kord kasvab kaunis kodu". Kõik ettekanded toimusid Tor. E. Segakoori juhi Asta Ballstadt taktikepi all ja võeti kuulajate poolt vastu hoogsa aplausiga. Aktus lõppes eesti hümniga.

Pärast aktust oli ette nähtud Võidupüha jätkamine Karl Pruuli seltskondlikus saalis, mis asub umbes 3 km kaugusel laululavast. Montreali rahvas-hoolitses selle eest, et kauged külalised said endile „rattad alla" sinna minekuks, sest Toronto buss oli vahepeal sõitnud Lachute'i „pukkama". Peosaalis ootas ees rikkalikult võileibade ja küpsistega kaetud einelaud, tänu Montreali E. Segakoori esimehele Anton Pindamile, pr. Pindamile ja nende abilistele. Toimusid ka vastastikused tervituste üleandmised kooride vahel ja mõlema poole esindajad esimeeste näol avaldasid heameelt selle üle, et sellise külaskäik teoks sai. T.E. Segakoori esimees Alfred Kelder andis oma sõnavõtu lõppedes üle Anton Pindamile Eesti hümni ilutrükis väljaande ning pr. Pindamile Ontario trillium-embleemi.

U. Riga korraldusel toimus loterii 3 „hermeetiliselt pitseeritud" auhinnaga, mille piletid müüdi läbi vähem kui 10 min. jooksul ning võitjatel ei olnud sõpradest puudust . . .

Vahepeal oli leegitsema hakanud peosaali läheduses ülesseatud tuleriit ja kui I. Teose oma akordioniga platsi ilmus, siis lõi lõkkele ka ühislaul. Mänd kiigutas sääl oma võimsat pead ja Kalle Kusta sõitis valge hobusega, nii et sädemed lendasid . . .! Enne pimeduse saabumist siirduti tagasi peosaali, kus läks hoogu jalakeerutus helilindimuusika saatel. Vahepalaks Lex Soom ja Eedi Leetmaa esitasid paar kupleed kitarride saatel, saavutades nendega õhtu lõbusama kõrgpunkti.

Lõpp meeldivale peoõhtule saabus aga 11. — öötunnil — buss ootas peatee ääres motelli minekut. Südamlikud tänusõnad, käepigistused võõrustajaile ja siis jumalagajätuks „Lahkumise laul". Läbi ööpimeduse jõudis buss peolistega motelli, enne kui „taevaluugid" valla pääsesid ja maruline vihmahoog katusele trummi lööma hakkas. Pühapäev algas argliku päikesepaistega, õhus oli veel tunda niiskust eelnenud öö sajust. Enamus laulurahvast oli juba varakult üleval ja hommikueinet ootamas, nähtavasti polnudki eelmine pikk päev nii väsitav nagu võis arvata. Aeg lubas kiirustamata söömist lõpetada, asju pakkida ja motelliga arveid klaarida. Kohal oli ka väsimatu Pindamite abielupaar, et kaugeid külalisi teele saata.

OTTAWAS

Kell 10.30 oli buss taas teel, seekord suunaga pealinn Ottawa. Päike naeratas paljutõotavalt ja tuju oli kõigil hea. Poolteist tundi hiljem keeras buss laia kaarega parlamendihoone ette ja „pardale" tuli Walter Pent, tulihingeline Eesti tutvustaja ja nime ülalhoidja, kes sellena tuntud kaugel väljaspool Ottawa piire. Tema asjatundlikul juhtimisel ristles nüüd segakoori buss risti-põiki pealinna, et pilku heita selle vaatamisväärsustele. Ja vaadata siin on! Lootusetu oleks kõike nähtut püüda kirja panna — loetelu tuleks liiga pikk! Lähemalt tutvus Toronto lauljaspere vaid Rahvusliku Kunstide Keskuse (National Arts Centre) kolme saaliga, mis jätsid väga esinduslikku mulje. Ülejäänud osas tuli ajapuudusel paratamatult leppida bussiaknast kiiresti mööduva vaatepildiga. Ligemale kahetunnise tutvumisretke järgi peatuti eineks Dows Lake paviljonis, kuhu ka mitmed kohalikud eestlased tulid oma läbisõidul viibivaid tuttavaid-sugulasi kohtama. Akende eest möödaliuglevad purje- ja sõudepaadid andsid sellele paviljonile oma erilise miljöö, olles selle lantši tõeliseks magustoiduks . . .

Poolteist tundi hiljem oli buss T.E. Segakoori lauljatega jälle teel, seekord sihiks juba kodulinn Toronto. Järgneva viie tunni jooksul lauldi ära kõik veel laulmatajäänud laulud, likvideeriti kõik veel säilinud „häda-abi ratsioonid" ja oldi koos loojuva päikese viimaste kiirtega Eesti Maja juures tagasi. Kaunimaid mälestusi möödunud laulumatkast kaasa võttes võis nüüd iga laulja minna vastu algavale suvevaheajale.

G.T.

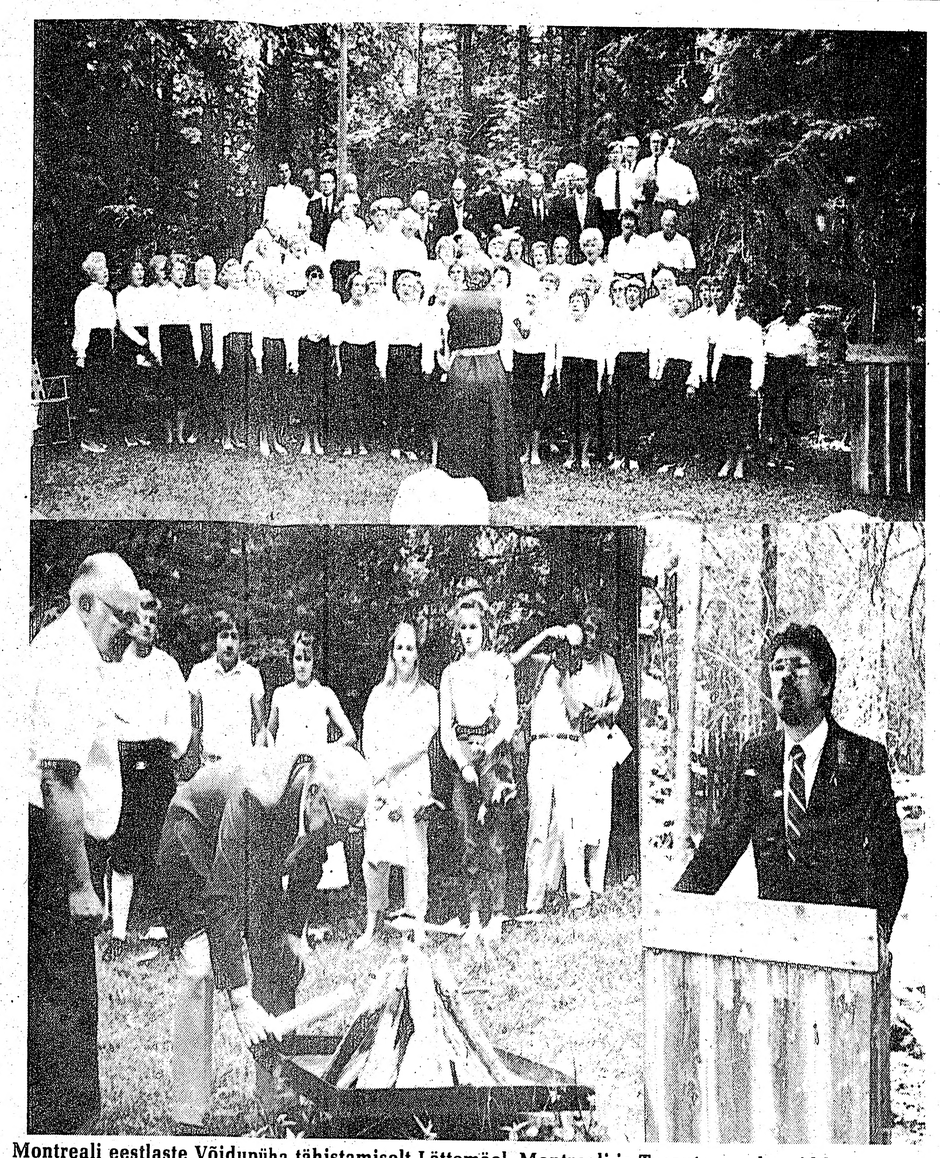

Montreali eestlaste Võidupüha tähistamiselt Lättemäel. Montreali ja Toronto segakoorid laulmas Asta Ballstadt'i juhatusel. All — Y. Ojamaa (Montreali Eesti Võitlejate Ühing) ja A. Soom (Montreali Eesti Gaidi- ja Skaudisõprade Selts) võidutuld süütamas, paremal aktusekõneleja Oskar Müllerbeck.

Foto — M. Sultson

Võidupüha tähistamine ja jaanituli Royal Beach'is

29. juunil toimus Royal Beach'i lähisel perekond Rein Hõbeda talus Võidupüha tähistamine, mis pidi algama jumalateenistusega kell 3. p.l. Kokku oli tulnud 33 päeva tähtsust hindavat kaaseestlast. Neid oli Royal Beach'ist, Pefferlaw'st, Keswick'ist j.m.

Kell 3. p.l. pidi algama jumalateenistus. Kuna õpetaja ka kella neljaks kohale ei ilmunud, siis J. Säägi palus koosviibijatel palves meenutada koduküla kirikus ja kalmistul loetud palvesõnu. Pärast pühalikku vaikust lauldi Ed. Wellini akordioni saatel kirikulaule ning J. Säägi pidas päevakohase kõne, üteldes muuhulgas: „Nagu eestlaste esivanemaid kokku kutsus tuli kingul, nii kutsub ta kokku meid tänapäeval võitlusse tõe ja õiguse eest.

Landesveeri hävitamisega me põletasime oma mineviku kõntsa ja ehtisime end vabaduse õitega. Olgu siis meie Võidupüha mõte selles, et me tulevikus sisemiselt tugevad ja üksmeelsed püsime ja sünnimaale ustavust tõotame. Julgustava laulu, värvikate võidupärgade ja aatetuledega tervitagem taas tulevast suve."

Koosviibimine lõppes Eesti hümniga.

Taluperenaine Selma Hõbe palus koosviibijad lõunasöögile, mis oli kõigile tasuta. Et peremehel oli 30. juunil sünnipäev, siis lauldi temale sünnipäevalaulu.

Videvikus noored süütasid lati otsas tõrvatünni ja välikaminas lõkketule.

sg

Jõekäärul heisati lipud

Jõekäärul avati pühapäeval, 7. juulil laste suvekodu käesolevaks hooajaks, tänavuse kestvusega neli nädalat.

Juba laupäeval hakkas kasvandikke suvekodusse saabuma ja pühapäeval enne lõunat oli suvekodu kihavat elu täis. Kohale oli saabunud 75 kasvandikku, nendest 18 (1/4 ülarvust) USA kuuest osariigist.

Avamispäeva ilm oli pilves, külm ja tuuline, ning kraadiklaas näitas hommikul kell 7 ainult 13 pügalat sooja.

Kell 12.30 p. tulid noored Avo Kittaski akordionihelide saatel rivikorras lipuväljakule, mida kaunistab suur Eesti Vabariigi vapp. Kanada lipp heisati Kanada hümni ja Eesti lipp Eesti hümni helide saatel.

Pärast lippude heiskamist liikus noorte rivi marsisammul peamaja ette, kus heisati Jõekääru lipp Jõekääru laulu saatel.

Vaimuliku osa täitis suvekodu abijuhataja ja suurte poiste kasvataja Maido Musta.

Kuna Naisseltsi esinaine Heljo Novek viibis huvireisil, siis tema eest avas Jõekääru Suvekodu T.E.N.S. sekretär Evi Jaaguste, kes luges luuletuse „Sinikangast" ning lausus: „Kauaoodatud suvi on viimaks ometi käes ja alustame taas Jõekääru Eesti Laste Suvekodu tegevusega. Siin varem olnud kasvandikud kohtuvad sõpradega, keda pole võib-olla terve aasta näinud ja uutel kasvandikel seisab ees tutvumine uue ümbruse ja olukorraga. Kõiki seob aga peagi ühte Jõekääru vaim ja teile jääb ilus mälestus siin veedetud nädalatest. Olete eesti lapsed, kellele teie vanemad ja kasvatajad püüavad anda võtme teie päritolu — juurte juurde. Selleks salapäraseks võtmeks on meie eesti keel, sest ilma keeleta pole rahvast. Ilma rahvuseta pole ajalugu, kultuuri ega omapära. Need on aga vägagi hinnatud erti selle mandri rahvaste mosaiigis. Hoiame alal oma ilusa keele ja austame oma esivanemate pärandit.

Jõekääru Suvekodu püüdeks on alati olnud, ja on anda eesti keelt rääkivatele lastele võimalus veeta osa suvest omasugustega, ja nõuda tervet tegevust eesti keeles.

Toronto Eesti Naisseltsi juhatuse nimel soovin nii lastele kui ka kasvatajatele - abikasvatajatele ning muule personalile head suve ja kuulutan Jõekääru Suvekodu avatuks 1985.a. tegevuseks."

Suvekodu juhataja Kersti Linask oma sõnavõtus tänas Toronto Eesti Naisseltsi ja lastevanemaid, kes on võimaldanud lastele siin suvi veeta. Erilise tänusõnade osaliseks sai Naisseltsi juhatus ja need vanemad, kes kaugusi trotsides on oma lapsed siia toonud ja oskavad selle tähtsust hinnata. Ta kutsus nimepidi välja kasvatajad ja abikasvatajad ja erialade juhatajad: abijuhataja ja suurte poiste kasvataja Maido Musta, abikasvataja Erik Luiker; suurte tüdr. kasvataja Anu Jaanus, Lee Metsala; keskmiste poiste kasvataja Enda Mai Holland, Peeter Puhvel; keskm. tüdr. kasvataja Marlene Kuutan, Linda Varve ja Pia Metsala. Väik. poisid — Peeter Kaseoru, abi Tiia Pihl; Väik tüdr. Desiree Medri, abi Silvi Matsoo; ujumisõpetaja — Monika Kask; savitöö erialal: Leila Võsu. Jõekääru erialade õpetaja ja laskeala juhataja Endel Ruberg viibis huvireisil. Suvekodu esmaabiõe ülesandeid täidab Maimu Nõmmik, kuna Jõekääru järelvalvajaks ja Jõekääru sauna „leilipreestriks" on ka tänavu Martin Tamm.

Pärast suvekodu juhataja sõnavõttu lõppes avatalitus ning lapsed siirdusid söögisaali lõunasöögile. Lastevanematel ja noortesõpradel oli võimalik saada soodsa hinnaga võileibu ja kohvi. Einelauas olid tegevuses pr. Schaer, Metsala, Sambla j.t.

Kella kahe paiku pistis päikene oma „nina" pilve vahelt välja, ilm selgines ja õhk soojenes.

Jõekääru kasvandikud USA-st. Keskel väikeste poiste kasvataja Reet Kaseoru ja suvekodu juhataja Kersti L. Linask. Foto — J. Säägi

Raju murdis puid Udoras

Esmaspäeva hommikupoolikul mässas tugev torm Udoras murdes põlispuid, kuid Jõekääru Laste Suvekodus ja naabruses asuva Kivioja hooneid jäid terveks. Kuna raadio teatas Torontos väikesest tornaadost Uxbridge piirkonnas, oli karta, et see tabas ka laste suvekodu.

Nagu Kivioja peremees Lembit Kõva ütles „Meie Elule", muutus rajuhoo tulles ilm pimedaks ja elekter kustus umbes veerand tunniks. Tormiga kaasus vihm ja rahe, mille terad olid pöidlajämedused. Põlised puud murdusid, neid on umbes tosin maas. Raju puistas laiali puuriida ja isegi pesunööri rebis katki. Vihma voolas nii, et Kivioja paisjärv ujus üle nagu kevadise suurvee ajal.

Jõekäärul olid raju alates tütarlapsed parajasti suplemas ja pidid end varjama rahe eest. Murtud on seal samuti mitmed suured puud, kuid hooned jäid terveks.

Neli lõpetajat Usuteaduslikus Instituudis

Piiskop K. Raudsepp kui usuteadusliku Instituudi administraator ja prof. dr. A. Võõbus selle juhatajana tegid teatavaks ja tunnistasid Instituudi lõpetanuiks käesoleval aastal: Heino Altosaar, Montrealist; Helmut Anniko, Winnipegist; Helmut Rüdmik, Floridast (cum laude) ja Valter Taal, Los Angelesest. Lõpetajaile anti diplomid ja lilli.

EI
MINGIT
KOMPROMISSI
KOMMUNISTIDEGA
K. Päts — 1918.

Järelduste tegemiseks

Äsja surnud eesti ühiskonnas tuntud agronoomil ei olnud sugulasi Kanadas. Ka puudus temal senini teadaolevail andmeil viimne tahteavaldus testamendi näol. Imestama panevalt kiiresti, veel enne muldasängitamist, Vene saatkond blokeeris tema varanduse kasutamise ja realiseerimise, kuna tema poeg asub okupeeritud Eestis. Senised kogemused vihjavad, et niisugusel juhul pärija Kodumaal saab oma valdusse umbkaudu 10–15% pärandustombu väärtusest Vene rublades, ülejäänud arvatakse okup. võimude igasuguste kulude katteks.

Eesti Sihtkapital Kanadas juhib järjekordselt tähelepanu testamendi tegemise vajalikkusele. Viimse tahte avaldaja võib oma suva järgi jätta oma varandus omanimelise mälestis fondi loomiseks või annetada see mõnele Eesti organisatsioonile eestluse viljelemiseks.

E.S.K, JUHATUS

Eesti Majandusklubi suvepäev pühapäeval

Eesti Majandusklubi Kanadas korraldab oma traditsioonilise suvepäeva pühapäeval, 21. juulil Collingwoodis Hugo Rooneeme suvekodus. Kavas on kell 11 e.l. kogunemine, kell 12–13.30 lõunasöök, kell 14–17.00 vaba aeg omavaheliseks vestluseks, saunaks, ujumiseks, purjetamiseks Georgian Bayl, purjelaual sõitmiseks ja tantsuks. Kell 17.30 õhtusöök järgneva kohvilauaga, jalakeerutuse ja ühislauluga. Esmakordselt esineb klubi oma orkester. Liikmed ja nende külalised teretulnud, kuid osavõtuks tuleb registreerida H. Later and Co. büroos, tel. 653-7815.

TÖÖPAKKUMISED

OTSIME LAPSEHOIDJAT
kahele lapsele 1 ja 4 aasta vanustele. Morningside ja Ellesmere. Võib päeval kohal käia või on võimalus ka meil elada.
Helist. 282-1298 peale kella 5.00 p.l.

VÄLISKATUSE JA KORSTNA PARANDAMINE
Tasuta eelarve. Soome ehitajad. Helistage Veli Salminen'ile, tel. 492-1351.

„MEIE ELU"
lugejad, ärge unustage oma sõpradele soovitamast
„MEIE ELU".

KAI KÄÄRID
MAALID MÜÜGIL suures valikus.
Helistage ette 225-5595.
390 Princess Ave., Willowdale

PLUMBING, HEATING and REPAIRS
Õli-, gaasi- ja elektriahjud, korstnavoodrid (chimney linings).
Ahjude puhastamine ● Eesti äri
ROLAND KULLIK
Tel. (416) 275-1280

C. OTTWAY HERBALIST
Ravitaimed, tervislikud toiduained, vitamiinid ja mineraalid.
Nõuanne ja sõbralik teenimine eesti rohuteadlase A. TOIGER i poolt.
300 Danforth Ave. Toronto, Ont. M4K 1N6. Tel. 463-5125

Kiviojal leegitses

30. juuni õhtul kogunesid Kivioja elanikud ja külalised, kokku üle 30-ne, paisjärve kaldale, et süüdata jaanituli.

Krundiomanikkude esimees Kaius Meipoom pöördus tervitussõnadega jaanituleliste poole ja lausus: „Meie ei ole kunagi kaotanud sõda, küll aga mõned lahingud võitluses vabaduse eest. Meie vaenlased teavad seda ning ründavad meid pidevalt, tembeldades meie vabadusvõitlejaid sõjakurjategijateks.

Meie koguneme igal aastal siia ja süütame võidutule, mis sümboliseerib meie püüdlust kodumaal vabaduse taastamiseks."

Ta palus laulda „Eesti maa, Su mehemeel", mida rahvas laulis püsti seistes.

Kui tuli, mille süütas „lõkkevana" hr. Vesi, oli hoogu saanud ja leegid tõusid taeva poole, algas eeskavaline osa. Kuna Kivioja „raudvara" Hella Leivat viibis haiglas, siis tema patriootilise luuletuse „Eestluse sümbool" luges ette Salme Vesi. Vahepeal lauldi ühislauludena südamelähedasi viise. Helilindilt mängiti Meipoomide noorte, Karina (4 a.) ja Pauli (3.a.) lasteaias sissemängitud laule. Karin ja Paul laulsid ise kaasa.

E. Pirka deklameeris „Aga üks kord algab aega".

Lauldi ühislaule, joodi kohvi ja tantsiti kuni kella üheni öösel, lubades järgmisel aastal veel võimsam tuli süüdata.

J. S-GI

KIRJANDUS □ KUNST □ KULTUUR

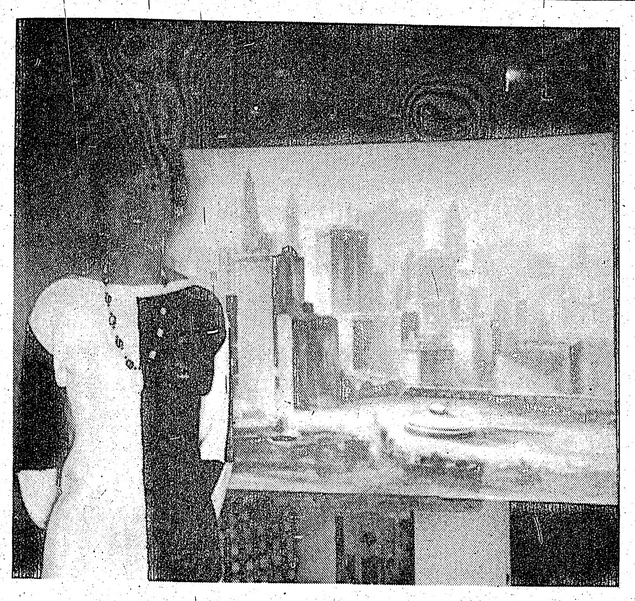

KUNSTNIK NAIMA RAUAM

Pealelõunal kunst, hommikul kalad

Ameerikas, eriti Kirderannikul, on üha suuremat menu saavutamas eesti kunstnik Naima Rauam, kelle ölimaalide järel nõudmine järjest tõuseb. Ka on pr. Rauamil huvitav tagapõhi, mis ta prestiizhile erilist külgetõmbavust lisab.

TUNNEB USA IDARANNIKUT

Esiteks on ta Idarannikul, Floridast Maine'ini, palju ringi uitnud Kasvanud Washingtonis, D.C., õppis ta alul Corcorani galerii kunstikoolis, kust siirdus viieks aastaks õppima New Yorki sealses „Art Students League'is". Talved viitis ta Maine'is ja suved kaunil Nantucketi saarel, Mass., välja arendades oma maastiku- ja loodusemotiive.

SMITHSONIAN INSTITUTE

Ka õppis ta lenduriks, kuulub Rannakaitsesse, ja nii oma repertuaari ka lennuduslike ja tööstuslike motiividega suurendas. Kuulsas Smithsonian instituudi Riiklikus Õhu ja Ruumi muuseumis (ehk National Air and Space Museum), Washingtonis, D.C., on kaks ta töist välja pandud, neist üks permanentselt.

STIIL

Pr. Rauam krundib ehk valmistab oma lõuendid ise, kattes need alul liimi ja siis alusvärvidega. Selle kunsti õppis ta koolis oma õpetajast abikaasa käest, kunstnik Hal Polin (suri 1983. a-l). Naima skitsid on väga detailsed, need töötab ta vesivärvidega üle ja lõpuks viimistleb need õlivärvidega lõplikult välja.

Oma stiili kohta ütleb kunstnik ise, et ta püüdleb impressionismi ja realismi sulamit: ta püüab oma motiivis või aines teatud kvaliteeti realistlikult esile tõsta, kuid mitte fotograafilise täpsusega. Ka püüab ta valgust efektiivselt ja impressionistlikult ära kasutada. Nii ümbritseb paljusid ta maale mingi iseloomustav kuma või helgus, mis omakorda peamotiivi realistlikult esile tõstab.

TURUSTUUDIO-GALERII

Peale mehe surma asus ta New Yorki endale pidevat stuudiot otsima. Olles üles kasvanud peamiselt rannikul ja saartel, siirdus ta elama Stateni saarele New Yorgi sadamas, kuid käis tihti all-linnas sadamapoode ja turustseene maalimas, kuni ta seal tuntud kujuks sai.

Kuna pr. Rauam oli ka varem juba 15 aastat sadamas skitseerimas käinud, kui ta seal veel õppis, siis polnudki võib-olla nii imestav, kui ta ühe kalaturu hulgimüügi poeomanikuga kaubale sai. Pood suitsetab ja pakib peamiselt tursakalu ja müüb neid või veondab neid hommikul. Kell 11 e.l. pannakse pood juba kinni ja pr. Rauam kolib sisse. Peale puhastamist seab ta oma maalid seintele ja avab oma stuudio ja galerii samas kalaturul kl. 12-st kuni 18-ni.

VAHEKORRAD HEAD

Nagu New York Times ühes pikemas artiklis, 2. nov. 1984, mainib, on vahekorrad kunstniku ning galeriikülastajate ja tööliste vahel head, need on vahel samad inimesed. Nimeks on galerii-stuudiole pandud „Art in the Afternoon (fish in the morning)" ehk „Kunst pealelõunal, kalad hommikul".

Ka paljud turutöölistest on ta maale ostnud ja imestanud, kui täpselt ta eri kalu oskab anatoomiliselt maalida. Teistele meeldivad maalid neist endist, töötamas oma poodides, kuigi on ka naljatades soovinud, et „jäta need lennukid ja jää kaladele truuks!"

TUNTUD KA EESTI RINGKONNIS

16. mail s.a. oli tal esimene juubeli-väljapanek, kuid ei tohi sellepärast arvata, et pr. Rauam on pärismaalaste hulka ära eksinud. Tuletame lõpuks meelde, et juba vähemalt ESTO '76-st, Baltimore'is, on ta igal aastal eesti ja balti näitusil nii Ameerika mandril kui Euroopas esinenud, näiteks esindas USA-d ESTO '80-l Stockholmis, ja kuulub Välis-Eesti Kunstnike nimekirja. Ta tööd on huvitavad, mitmekülgselt elulähedased ja, loomulikult, ka mitmeti hinnatud ja autasustatud. Soovime palju edu!

VICTOR L. PREEM

ILMUNUD

Karl Aun

THE POLITICAL REFUGEES

A History of Estonians in Canada

Hind $12.95

Postiteel tellides lisandub saatekulu

MÜÜGIL

„MEIE ELU" talituses

958 Broadview Ave.

Toronto, Ont. M4K 2R6

KASUMETS

Kasumets on rahvalik nimetus noorele istutatud metsale, mida metsateadus tunneb hoiumetsa nime all. Selliseid metsi kasutatakse teaduslikuks uurimistööks ja need peavad olema erilise valve all, et metsa kasvu soodustada ja puude loomulikku arengut soovimata välismõjutuste vastu kaitsta.

Nimetust „Kasumets" kandis ka üks kirjandite kogu, mille autoreiks olid Eesti Noorsookasvatuse Seltsi Tartu Tütarlastegümnaasiumi õpilased. See ilmus trükist, kui XX sajand oli alles veel noor. Teatavasti oli Noorsookasvatuse Seltsi asutamise eesmärgiks kindlustada tolleaegsele noorsoole eestikeelset haridust vastukaaluks riigivalitsuse poolt pealesurutud venestamisele. Seega oli Kasumetsa nimetuse omistamine noortele autoritele ja nende tööle sümboolselt tabav. Hariduse saamine eesti keeles piirdus tollal ainult algkooli kursusega ja ainsaiks emakeele kantsideks olid kodu, kirik, üksikud eesti erakoolid ja mitmesugused eesti seltsid. Selles mõttes on väliseestluse olukorral kaunis palju sarnasust enne-iseseisvuseaegse eestluse omaga Eestis „Vene kotka tiiva all" ja sedasama eesti kultuuri ja keele säilitamise tööd, mille poolest tsaariaegsed eesti erakoolid ärahindamatu väärtusega olid, teevad nüüd eesti täienduskoolid paguluses.

Allakirjutanul oli juhus tutvuda mõnede Toronto Täienduskoolide õpilaste kirjanditega, mis provotseeris paralleele tõmbama nende ja Kasumetsa vahel. Mõistagi on väliseesti täienduskoolide õpilastel raske võistelda oma vaaremadega, kes Kasumetsa jaoks kirjutasid. Kui esimesed on kokkupuutes eestikeelse kooliga ainult mõned üksikud tunnid nädalas, siis viimaste kogu koolitöö oli rõhuvas enamuses eestikeelne ja nende igapäevne elu kulges eesti keskkonnas. Vaadelgem eelmainitud töid — kahte luuletust ja kahte proosapala. Mõlemad luuletused on traagilised, mis millegipärast kunagi pole haruldane olnud nii noorte luuleharrastajate juures.

Maarja-Leena Roos'i „Vang" tegeleb noore mehega, kelle allakäik on alanud väikse vargusega ja kes on nüüd ootamas vanglas surmanuhtluse täideviimist. Autor ei tunnista vahepealseid nüansse, vaid ta maalib oma pildid paksude värvidega. Vargus on vargus — olgu varastatud ese kuitahes väärtusetu. Esimesele roimale on nähtavasti järgnenud teised, raskemad, mis süüdlasele nüüd elu maksavad. Marja-Leena on kategooriline. Kes teise on tõuganud roimateele, see ei vääri eksijat hurjutama, kuna tõeline süüdlane on ta ise, olgu ta kasvõi hukkamõistetava ema, nagu antud juhul. Ballaadi esimese veerandi salmid on riimis, kuna ülejäänud on vabas vormis.

Vabas vormis on loodud ka Tiia Pihla „Mälestused" — mälestused armastuse õnnest ja selle traagilisest lõpust. Noor neid, kes noppinud äsjapuhkenud õie, on leidnud eluõnne armastuses, mis aga ootamatult asendub ahastusega, kui tema armastatu sõtta kutsutakse. Noormehele rindel kirgastub nägemus neiust — hetkel, mil ta langeb vaenlase kuulist. Ja lille näol algab uus elu, mis tärkab tema haual. Poeem meenutab, et sellessinases maailmas, kus kõik toimub rangete loodusseaduste järgi, on inimlik õnn ainult üks habras juhuste mängukann.

Oma lühikeses essees, „Katastroofid ja õnnetused", Ellen Silm vaatleb kolme juhust, kus inimesed mõttetult surma saavad. Ühe inimese süü läbi ühes McDonaldi restoranis USA-s ja Johnstownis Guianas ning kollektiivse ignorantsi ja hoolimatuse tagajärjel loodusvarade väärmajandamisel Etioopias, kus kõige vähem kaasa rääkida oli. Näited olid hästi valitud.

Teine kirjand, Riina Kindlami „Kes on eestlane?", otsib vastust tõsisele küsimusele — mille jaoks vastust vahest ei leidugi – heasüdamliku huumoriga. Tema töövili on kahtlemata küpsem kui vahest nii mõnigi, mis vahel ajaleheveergudel trükimusta näeb. Arvestamata mõnda väiksemat korrektuuri on see alljärgnevalt muutmata kujul ära toodud:

„Kes on õige eestlane? Seda küsimust on korduvalt arutatud, kuid ikka alati arvese võttes isiku kodumaatruudust, või tema tegevuse tähtsust ühiskonnas. Tahaksime aga teada, kuidas üks õige eestlane välja näeb.

Tihti tavatsetakse rahvusi üldistada: itaallased olevat lühikesed ja tõmmud, iirlased pikad ja punapead. Ja (mitte just päris viisakalt) juutidel olevat hirmus pikad ninad . . .

Mis on aga ühe tüüpilise eestlase head ja vead?

Mõeldes eestlasele meeldib mulle kujutella ühte sellist Kalevipojataolist meest, kes on pikk ja tugev, kuldsete lokkidega ja säravate siniste silmadega. (Ja tal on ka jõle-ilusad jalad!).

Eesti naine oleks sihvakas, heledate juustega ja päikse-pruuni nahaga. Kui aga oma ümbruses ringi vaadata, ei taba meie pilk kahjuks sellist tüüpilise eestlase kuju. Võiks koguni öelda, et pole olemaski mingisugust erilist kehalist joont, mis meile kõigile iseloomulik oleks. Ehk kui, siis vast ehk see, et — mõnede arvates olevat eesti naistel kalduvus oma alumises osas veidi nagu laieneda. Meie kõik aga teame, et see arvamus ei vasta tõele.

Nii siis — vast on see isegi hea, et oleme kõik erinevad. Saame ju nii oma erinevaid sporditalente harrastada, tehes kuulsaks oma eesti suusasääri ja võrkpalli-käsi ja olla igaüks omamoodi huvitavad.

Teada on aga, et igas eesti keres peitub tugev, kuldne põhjamaa-rahva süda."

Pole kahtlust, et ka Välis-Eesti „kasumetsa" hooldamine on heades kätes.

-ts-

Stockholmi Eesti Algkooli lõpuaktuselt. Parim lõpetaja tütarlaste poolel, Emmeli Virolainen, võtab kooli-juhatajalt Henno Kirikmäelt vastu lõputunnistuse ja kiituspreemia. Vasakul äärel klassijuhataja Richard Norvell, paremal lilli jaganud tütarlapsed ja õpetajad — vasakult Anne-Mari Asker, Heli Siikanen, Leida Sulg, Marje Tui-Lund, Astrid Sirotkin, Aime Kask, Tiiu Nurk ja Arne Broberg. Tänavused lõpetajad olid Johan Aksberg, Fredrick Gustafsson, Anne-Li Johansson, Alexander Kallas, Andres Linnuste, Simon Lokko, Tatijana Mörk, Jaan Pannel, Petri Tuulik, Nicklas Vabi ja Emmeli Virolainen. Foto — Tippo

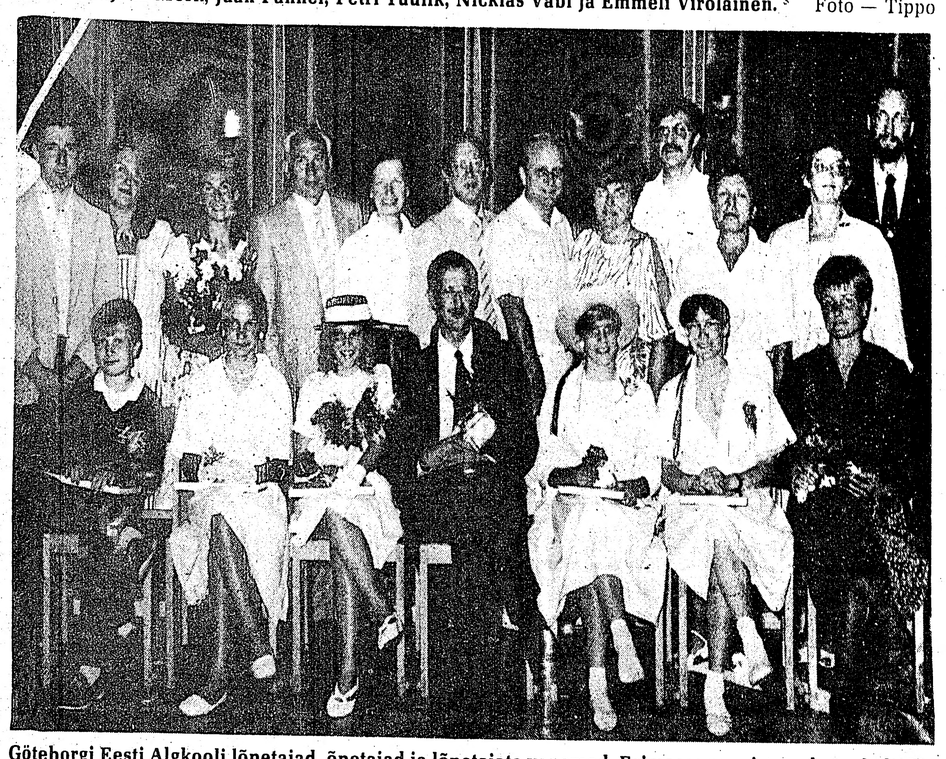

Göteborgi Eesti Algkooli lõpetajad, õpetajad ja lõpetajate vanemad. Esimeses reas istuvad vasakult: Urmas Lepik, Laine Rohtla, Yvonne Nitenberg, kooli juhataja Aho Rebas, Anneli Aidla, Anna Kutti ja Aita Päts. Teine rida, seisavad, vasakult: Rein Lepik, Evi Lepik, Maritta Idavain, Heino Rohtla, Leida Rohtla, Toivo Nitenberg, Ilmar Aidla, Liivi Aidla, Andres Kutti, Juta Nõmme, Mare Riisenberg ja Jaak Reesalu. Foto — Kopler

TORONTO EESTI ÜHISPANK

958 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4K 2R6

Ühenduses on jõud

SOODSAD LAENUD KAASMAALASTELE

Informatsiooniks helistage 465-4659

MASTERCRAFT PAINTING & DECORATING

Asjatundlik maalritöö — majad seest ja väljast.

LÄTI – EESTI FIRMA

Helistage 439-2538 — Robert

JOHN E. SOOSAR, C.A.

Chartered Accountant

Suite 1802, 181 University Ave., Toronto, Ontario, M5H 3M7

Tel. 864-0099

GARDENIA FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8

Tel. (416) 466-1951

(416) 466-1502

LILLEDE SAATMINE ÜLEMAAILMSES ULATUSES.

Eriti pulmadeks — värsked ja kunstlilled.

Matuseks — pärjad ja lillekorvid.

Puuviljakorvid.

Käsitöö kinkeesemed — kullasepa-, merevaigu-, keraamika-, naha ja puunikerduse alal.

Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

Avatud: äripäevadel 8.30–6.00 p.l., laupäeval 8.30–5.00 p.l.

Hiljuti avatud EESTI LILLEÄRI

AARDVARK

1065 STEELES AVE W
NORTH YORK ONT
M2R 2S9
Omanik LINDA SEPP

736-1170
Kodus 223-0201
AARDVARK FLORIST LTD

Avatud 7 päeva nädalas ● Ülelinna kohaleviimine

KALEVA KONDOMIINIUM

1 Innismore Cres., Scarboro

VIIMANE PAKKUMINE EESTLASTELE

Saadaval veel kaks moodsat, mugavat, õhujahutusega korterit, viiendal ja teisel korrusel.

Ehitus on kuue-korruseline, 20 korteriga.

KÕIK EESTLASED

OPEN HOUSE laupäeval, 20. juulil kella 11—3-ni p.l. ja igal õhtul kella 7—9-ni, kokkuleppel. Helistage 444-6405 ehk 444-2897.

Bussireis Alaskasse algab. Ees vasakult Astrid Jõgi (osalt varjatud), Ella Kaldmaa, Alfred Nielender. Nende taga Meta Linamäe, Heljo Novek.
Foto — Elna Libe

Bussireis

„Külmale maale"

Esmaspäeval, 10. juuni varahommikul, kui veel enamus Torontot oli unehõlmas, kogunes grupp eestlasi Eesti Kodu ja Eesti Maja ette, et alustada sõitu Alaskasse. 33 päeva kestev bussireis oli organiseeritud Kalju Jõe poolt ja nende julgete sõitjate arv oli 24. Kell 6.30 võttis buss Eesti Kodust peale Leida Karini, abielupaarid Novekid, Ristid, Linamäed ja Endel Rubergi. Poole tunni pärast on buss Eesti Maja ees ja sealt tulevad peale Rudolf Orav, Ella Kaldamaa, Alfred Nielender, Alla Kask, Lydia Lee, Arnold Janne, Elna Libe, Pilvi Niit, Hilja Saaret, Henny Aruja, Ella Sepp, Koidula Lane, Kalju ja Astrid Jõgi ja Juhan ja Milda Johanson.

17.000 km

Buss viib meid mõnikümmend miili põhja poole Allistoni, kus ootab reisibüroo Fettes'e autojuht, Jack Stevenson meie uue 'buss-koduga' järgmiseks 33 päevaks. Igaüks seab ennast mugavalt sisse ja nii algabki sõit „külmale maale"!

Mitmed on juba vilunud reisijad ja mõned on varemgi bussireise teinud, kuid kõigil on see esimene matk sellise ulatusega — 17.000 km. Sõidame Torontost Thunder Bay'sse ja sealt Winnipegi, Saskatooni, Edmontoni. Sealt edasi Briti-Kolumbiasse — Dawson Creek, Fort Nelson ja olemegi Yukoni territooriumis — Watson Lake ja Whitehorse, Alaska — Anchorage, Fairbanks ja tagasisõit Yukoni — Dawson City ja Whitehorse. Siis kahel päeval Alaska State Ferry's ja jälle edasi bussiga Vancouveri poole, kus peatume kaks päeva. Sealt edasi Portlandi Eesti Päevadele, kust algab kojusõit läbi Idaho, Montana, Wyoming'i, L.Dakota, Nebraska, Illinois'i ja koju Torontosse.

Esimene sõidupäev ongi tutvumine oma reisikaaslastega ja tutvustajaks on reisijuht Kalju Jõgi, kes annab ka üldist ja tarvilikku informatsiooni kogu selleks pikaks reisiks.

Ööbime Sault Ste. Marie's ja esimese õhtu veedame reisijuhi ruumis oma esimest reisipäeva jälle üle elades reisikaaslase Rudolf Orase valmistatud videofilmi vaadates. Pühitseme oma reisijuhi varast pensionile minekut ja reisi algust vahuviinaga.

ÜLEMJÄRVE ÄÄRES

Järgmisel päeval sõidame Superiori järve, ehk nagu meie seda kutsume, Ülemjärve looduslikult imeilusat kallast mööda Thunder Bay poole, kus veedame järgmise öö. Vasakul pool teed suurjärv ja paremal mets ja mäed, mille rüppe on peitnud end väikesed metsajärved ja -jõed. Pikad koonusekujulised kuused ja kidurad kased kasvavad kaljumägede jalgadel. Ja kui palju ilusaid jõulukuuski kaljuseintel! Vist inspireerivad need kõrged mäetipud meie sõitjaid, sest keegi alustab laulu: „Kui siit pilvepiirilt alla vaatan..." ja nii algabki meie esimene „lauluaeg" ilusate eesti lauludega Ülemjärve kaljusel kaldal.

Peatume Wawas, väikeses Ontario kaevanduslinnas, kuhu sisse sõites tervitab kõiki hiigelmonument Kanada hanele, mis sümboliseerib emigreerivaid linde põhja. Wawa tähendab indiaanlaste keeles lindu. Põhja poole sõites kaob kuuskede kaharus ja kaljumägedelt tõusvad puud on võtnud pikkade noolte kuju, kus vähesed oksad siin-seal ripendavad. Ülemjärv on täna vaikne ja sinine, kaljusaarekesed nagu visatud siia-sinna järve sülle.

KÜLMAD TUULED

Thunder Bay's, kus ööbime, on ilm külmaks läinud. Kas juba külmad Alaska tuuled puhumas? Ostetakse soojemaid riideid, sest kaasa on võetud enamasti suveriietus. Sellega saab meile selgeks, et kunagi ei tea, mida sul reisil tarvis läheb, ikka võetakse kaasa asju, mida ei ole tarvis.

Järgmisel hommikul Thunder Bay'st lahkudes ja Mount McKay'ga — mis nagu hiiglaslik valvur üle lahe linnale vaatab — jumalaga jättes, ongi kõigil soojad riided seljas. Sõidame vaatama Thunder Bay külje all asetsevat 'Kakabeka' koske, mis asub looduslikult ilusal Kaministiquia jõel. Kakabeka Falls arvatakse olevat tekkinud juba jääajal, mil see suurjõgi kandis vett ja sulavat jääd kiirusega alla, tekitades selle suure kuristiku võrdlemisi lühikese ajaga. Nüüd on kosk kaotanud oma kunagise võimsuse ja jõgi on ainult kivilademete vahel nirisev oja, kuid kose endist suurust võib siiski aimata kallaste kõrgusest ja sügavikest neis.

AJAVÖÖNDI PIIR

Kell 9.48 ületame esimese „Time Zone Boundary" ja kellad lükatakse tagasi üks tund. Samas on ka silt teatega, et oleme 1652 jalga üle merepinna.

Maastik on igav ja võsaga kaetud, mäeküngaste vaheline lauskmaa väikeste madalate veekogudega, kus näeme esimesi suuri põtru. Kõik mäletavad kindlasti 5 aastat tagasi suuri metsapõlemisi Kenora-Drydeni ümbruses, kus sajatuhandete aakrite viisi põles maha metsa, tekitades suuri majanduslikke kahjusid ja kus hukkus suurel hulgal metsloomi. Nüüd sõitsime mööda sellest surnud metsast, kus paljude miilide viisi ainult põlenud kuuskede tüükad mustendavad.

Ontario-Manitoba piiri ületasime kolmandal päeval kell 3:30 p.l. ja saabume Winnipegi, oma ööbimiskohta, õhtul kell 5:30. Ületame kurikuulsa Red Riveri Winnipegi linnas, mis kevadistel lume- ja jääsulamiste aegadel on tekitanud palju kahjusid üleujutamistega ja mis nüüdki voolab laialt ja ruttavalt läbi linna.

WINNIPEG

Kuna ööbime kesklinnas, on paljudel võimalik pärast õhtusööki vaatama minna Winnipegi linna vaatamisväärsusi ja tutvuda mõne tunni jooksul selle kunagi väga tähtsa liikluskeskuse ja kaubavahetuspunktiga Red ja Assiniboine'i jõgede ristmikul. Muidugi on see ammugi ajalugu, kus kanuud nahkade ja kaupadega täislaaditult mööda Red Riveri mudaseid vesi liikusid ja 1700. aastatel esimesed asunikud endile siia kodud asutasid. Selle asemele on nüüd kerkinud uus tööstus-ja kaubanduslinn, kus uus arhitektuur seisab kõrvuti vanaga ja kus Salteaux indiaanlaste 'Manitoba' — 'suure vaimu hääl' — lehvib üle linna.

Järgmisel hommikul Winnipegist väljudes laiuvad mõlemal pool nöörsirgelt jooksvat maanteed silmapiirini ulatuvad põllud, millede vahelt näed vaid kaugel sirgelt jooksvaid telefoni- ja elektriliiniposte. Ainult vähesed madalad lehtpuumetsa tutikesed tõusevad veel rohetavas orases hiigelpõldude vahel.

SASKATOON

Ööbime Saskatoonis, kus meie reisijad on väsinud ja enamus tõmbub oma ruumidesse peale õhtusööki. Küid on ka mõned, kes Saskatooni linnaelust on huvitatud ja linna peale ruttavad. Saskatoon oma 170.000 elanikuga asetseb kauni Lõuna-Saskatchewani kallastel, ümbritsetud kaevandustest ja suurpõllupidajaist. Saskatooni linn on kiiresti kasvav, kus on palju moodsaid kontoriehitusi, hotelle, restorane ja ööklubisid. Huvitavamaid vaatamisväärsusi on Diefenbaker Centre ja Kanada ukrainlaste muuseum. Mendal Art Gallery ja Civic Conservatory on Saskatooni linna uhkused.

Kell on lükatud tagasi kaks tundi ja see on magamise veidi segamini aja-

nud, sest neljapäeva hommikul edasi sõites Edmontoni poole on mõnigi väsinud ja teevad väikesi uinakuid. Bussis on juba väljakujunenud kord, mis teeb sõidu huvitavamaks ja lõbusamaks. Hommikul kohe bussile jõudes on muidugi peade lugemine, et ikka kõik on kohal, ja siis ärasõit. Kalju Jõgi annab samas ka informatsiooni päevase sõidu ja peatuste kohta.

JOHANSONI REISID

Henny on kaasa võtnud Ilmar Talve „Johansoni reisid" ja loeb meile ette iga päev ühe peatüki nendest reisidest, mis kujunebki igapäevaseks oodatud följetoniks. Nüüd on aeg juba nii kaugel, et teeme väikese kohvipausi ja bussi tagasi tulles on kõik valmis laulutunniks, kus kõigist vabas maailmas trükitud eesti lauluraamatuist lauldakse lõbusaid, sentimentaalseid ja sõdurpoiste laule. Viimaste laulude ajal on ka meeste hääled kaasas, sest endisi sõjamehi on bussis mitmeid. Ka oleme omale võtnud huvitava ülesande oma reisist laul teha. Kõikide kaasasõitjate ühisluuletus. Huvitav ja lõbus algus ongi juba valmis, mitme 'luuletaja' vaimusünnitus.

Täna, kell 12:30 ületame Saskatchewani ja Alberta piirilinna, Lloydminsteri, mis on Kanada ainus piirilinn. Sööme lantši restoranis, mis asub otse piiri peal. Söögilaual, millel sõime, üks pool ühel pool piiri, teine teisel pool.

Õhtupoolikul peatume Vegreville'is, kus on püstitatud mälestusmärk Kuninglikule Kanada ratsapolitseile, milleks on hiigelsuur värvitud ukraina ülestõusmispüha muna. Muna pikkus on 25,7 jalga, laius 18 jalga ja kõrgus 31 jalga. Muidugi on siin kaasa aidanud paljud siinsed ukrainlased, kuna Kanadas preeriad on tihedalt asustatud ukrainlastega.

(Järgneb)

ELNA LIBE

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK PEETRI KOGUDUS
817 M. Pleasant Rd.,
Toronto, Ont. M4P 2L1
Praost Andres Taul. Tel. 483-4103
Kantselei tel. 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387
Tel. kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 21. juulil kell 11.00 h., teenib õp. E. Pähn.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 28. juulil kell 11.00 h.

11. augusti VABAÕHU-JUMALATEENISTUSE bussisõiduks palume registreerida kantselei tundide ajal.

Õp. E. Heinsoo on puhkusel 5. juulist – 4. augustini.

KOGUDUSE KANTSELEI on avatud teisipäeviti kl. 10.00—18.00 ja neljapäeviti kl. 12.00—15.00.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on juulikuul neljapäeva õhtuti kell 6–8; muul ajal telefoni teel 483-4103.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St. Toronto, Ont. M5B 2C7
Õp. Udo Petersoo
3714 Beechollow Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6126 või 625-5930
kirikus 23-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühap., 21. juul. VABAÕHU-JUMALATEENISTUS Jõekäärul, algusega kell 11 hommikul.

Pühap., 28. juulil JUMALATEENISTUS kell 7 õhtul, teenib õp. Elmar Pähn.

Pühapäeval, 4. augustil pikk nädalalõpp, jumalateenistust ei ole.

PÜHAPÄEVAL, 11. augustil JUMALATEENISTUS kell 7 õhtul.

Pühapäeval, 18. augustil JUMALATEENISTUS kell 7 õhtul.

Pühapäeval, 25. augustil JUMALATEENISTUS kell 7 õhtul, teenib õpetaja Albert Roost.

ÕPETAJA SUVISED KÕNETUNNID (juulis ja augustis) neljapäeviti kell 6—8 õhtul ja pärast jumalateenistusi.

Kiriku kantselei on avatud neljapäeviti kell 10–4.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS
21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645
Jutlustaja Allan Laur
72 Appleby Cres.,
Markham, Ontario L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühapäeval, 21. juulil kell 11.00 h. JUMALATEENISTUS Ehatares. Kõneleb Allan Laur. Lauluettekandeid. Kell 3.00 p.l. kirikus JUMALATEENISTUS, kõneleb Allan Laur. Duettilaule, Issanda surma mälestamine. (Buss Eesti Kodust kell 2.15 p.l.).

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077

Pühapäeval, 21. juulil kell 11 hm. JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja. Laulab ansambel.

Kolmapäeval, 24. juulil kell 7.30 õhtul PIIBLI-PALVETUND ainel Joh. Ev.

Pühapäeval, 28. juulil kell 11 hm. JUMALATEENISTUS, teenib E. Saraoja.

Teisipäeval, 30. juulil kell 11 hm. PALVETUND.

Kolmapäeval, 31. juulil kell 7.30 õhtul PIIBLI-PALVETUND, ainel Joh. Ev.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
36 Bards Walkway, Willowdale, Ontario M2J 4T9
499-6488

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL kell 3—3.30 p.l.

Laupäeval, 20. juulil kell 5.00 õ. VÄLJASÕIT ja KUULUTUS-KOOSOLEK Royal Beachis, Hõbe talus.

Pühapäeval, 21. juulil kell 11 h. JUMALATEENISTUS, kõneleb Andres Kaups, lühitunnistusi. Kell 6.00 õ. KUULUTUS-KOOSOLEK, K. Raid.

„MEIE ELU"
laupäeviti suletud
juuni, juuli ja augusti kuudel.

Kõikideks kindlustusteks

H. LATER & CO. LTD

„Insurance"

1482 Bathurst St.,
Toronto M5P 3H1
Tel.: 653-7815 ja 653-7816

Colonnade üürnikud Torontos võitsid

Korterite ja äriruumide kompleks „Colonnade" omanikel oli kavatsus see maja Bloor Street W. ümber ehitada hotelliks 350 ruumiga. Maja üürnike klubi juhatus oli selle vastu ja Ontario uue peaministri David Petersoni vahendusel Colonnade omanikud, Revenue Properties Ltd., nõustusid, et Colonnade jääb edasi korteri- ja ärimajaks, kusjuures teatud muudatusteks kulutatakse kuni $5 miljonit ja omanikele lubatakse selle juures üürihindu tõsta rohkem kui 4% aastas. Selle eest lubas hoolitseda Toronto linnapea Art Eggleton. Üüriliste ühing on selle otsusega rahul. Senised üürid ühe ja kahe magamistoaga korterite eest on $500 kuni 750 väärtuses, mida loetakse võrdlemisi madalateks linna selles piirkonnas.

ARMAST EMA, VANAEMA JA ÕDE

AIME-IVE MILJAN'it

sündinud 22. detsembril 1903 Valgas
surnud 10. juulil 1985 Torontos

mälestavad sügavas leinas

„On meil elamu Jumala käest:
mitte kätega tehtud,
igavene hoone taevas."
II Korint. 5:1

tütar SIRJE
poeg TOIVO perekonnaga
õde OLGA perekonnaga Austraalias

RASKE HAIGUSE JÄRELE LAHKUS MEIE SÜDAMEST ARMASTATUD ABIKAASA, ISA JA VANAISA

BOHDAN MALANIAK

sündinud 24. septembril 1912 Ukrainas
surnud 29. juunil 1985 Fort Eries

Sügavas kurbuses

abikaasa HILDA
poeg BOHDAR perekonnaga
poeg MIRON abikaasaga
tütar ZORENA perekonnaga

... Tähtede taga sääl koidab
Sul taevas
Ootus ja lootus seal täide
Sul läeb ...

ARMAST ÕDE JA TÄDI

ANNA KÄÄRI

neiuna Urb
sündinud mais 1891 Kanepis
surnud mais 1985 Kanepis

mälestavad kurbuses

Puhka rahus
kodukalmistul.

vend GILBERT abikaasaga
õde LEIDA USA-s
VENNATÜTAR perekonnaga

OOTAMATULT LAHKUNUD

ALFRED KUUSIK'ut

mälestavad

VALDA ja BERNHARD ÕUN
HELJO ja MARTIN MÄEKS

Tänan südamest kõiki, kes minu armsa abikaasa

RALF KASPER'i

matusetalitusest ja ärasaatmisest osa võtsid, mulle kirjateel ja muul viisil kaastunnet avaldasid, saates lilli või annetades tema mälestuseks Montreali Eesti Jaani Koguduse Mälestusfondi.

Siiras tänu õpetaja Heino Laaneotsale südamliku leinatalituse eest, pr. Dagmar Muru'le haarava lauluettekande eest ning tänu kõigile järelhüüde esitajaile, eriti Üliõpilasselts Raimla ja Tallinna Reaalkooli esindajale hr. Paul Kents'ile ning auvalvest osavõtjaile.

Suur tänu pr. Ode Piibele sõbralikkuse eest peiede korraldamisel.

Leinaja abikaasa FRIDA

ARMAST ELUSELTSILIST JA SUGULAST

ALFRED KUUSIK'ut

sündinud 10. novembril 1911 Kaukaasias
surnud 9. juulil 1985 Muskokas

leinavad kurbuses

Ma tean, et mu Lunastaja elab!
Hiob: 19. 25 s.

LESK
ja OMAKSED kodumaal

KAUAAEGSET ARMAST SÕPRA

ALFRED KUUSIK'ut

mälestavad

Puhka rahus!

IVI ja RAIMOND PAHAPILL lastega
HELMI ja VOLLI MAITLOO

KALLIS

SALME MÜRK

Sind mälestab leinates

OTT LAAMANN
ja tema lapsed kodumaal:
EENA, HELVE ja AADU

LAHKUS IGAVIKKU MEIE KAUAAEGNE PEREKONNA SÕBER

LYDIA SILD

Mälestavad kurbuses

LINDA ja HERMAN MÖLDER

ARMAST TÄDIPOEGA

KOL.-LTN.

AUGUST TOMANDER'i

mälestavad leinas

O. JALAKAS abikaasaga Adelaides, Austraalias

TÄNUAVALDUS

Südamlik tänu kõigile, kes minu armsa sugulase

JOHANNES OINUS'e

surma puhul mind leinas lohutasid, kaastunnet avaldasid ja hulgaliste lilledega ning oma osavõtuga teda viimsele teekonnale saatsid.

Suurim tänu praost Andres Taulile ja organist dr. Roman Toile, ÜS Raimla perele, Toronto Eesti Aiandusklubile ja Eesti Agronoomide Koondis Kanadas järelhüüete eest.

MAGDA KIVILO

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115 aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.
T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

ARMAST EMA JA VANAEMA

HELMI ILVES't

neiuna Adamson
sündinud 5. septembril 1894 Kambjas
surnud 3. juulil 1985 Urvastes

mälestab leinas

poeg ELMAR perekonnaga

LEINAS MÄLESTADES KAUAAEGSET TUTTAVAT

HILDA RANNASALU't

ja südamlik kaastunne tütar Endlale ja perekonnale

ristitütar KATHY
ILMAR ja AINO perekonnaga

HAUAKIVID

Eesti ettevõte

YONGE MEMORIALS LTD.
2044 Yonge St., Toronto, M4S 1Z9
(Davisville & Eglintoni vahel)

487-2147

ARMAST

AIME IVE MILJAN'it

mälestab kurbuses

NOSTRA DOMUSE PERE

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:

M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor

733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

R. S. KANE Ltd.
MATUSEMAJA
UUS ASUKOHT
6150 Yonge St.
(Goulding Ave., lõunapool Steeles)
Willowdale
221-1159

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

EHTEASJU
SKANDINAAVIA
KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU,
SAUNASEEPE ja TARBEID
KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)

ARSTID

Leo Kann, D.C.
CHIROPRACTOR
Tel.: 489-0562
212 Dinnick Cr.
VASTUVÕTT KOKKULEPPEL

Eesti arst valvekorras

20. ja 21. juulil
dr. M. Leesment 921-7777
27. ja 28. juulil
dr. R. Pahapill 481-6834

JURISTID

Andres Olvet, LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
Bigelow & Hendy
789 Don Mills, Rd.
Tel. 429-3110

OPTIKUD

RATAS OPTIK
465-6251
219 DANFORTH AVE., TORONTO
Suur valik parima kvaliteediga moodsaid raame. Kõik klaasiliigid saadaval. Täidame ka kodumaiseid retsepte — ÕIGESTI, ja soovikorral postitame.
Raamid $12.00—200.00.
KAASMAALASTELE
10% HINNAALANDUST.

ELEKTRIK
Igasugused elektritööd, parandused, uuendused, kodudes või ettevõtetes.
HALLING
Tel. 762-9190
Lic. E1044

SURMA LÄBI LAHKUNUD EESTI JUTLUSTAJAID

VILLEM HÕBE't
ja
WOLDEMAR GRIMM'i

„Ole ustav surmani siis ma annan Sulle elukrooni."

mälestab võõrsilasuv
EESTI BAPTISTIDE KESKKOONDIS

MeieElu

ÜKSIKNUMBRID ON MÜÜGIL:

TORONTO
Poko's Meat Products äris ... 767 Mt. Pleasant Rd.
Rooneeme pagariäris ..... 484 Queen St. W.
„Meie Elu" talituses ..... 958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen .... 141 Danforth Ave.
The Finnish Place ..... 5463 Yonge St.
THUNDER BAY
Finnish Book Store ..... 168 Algoma St.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. • Tellige ja lugege „MEIE ELU". • Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $40.00, 6 k. $22.00, 3 k. $15.50. USA-sse (US$) 1 a. $44.00, 6 k. $25.00, 3 k. $17.00. Ülemeremaadesse 1 a. $48.00, 6 k. $26.00, 3 k. $19.00. Kiripostilisa Kanadas 1 a. $28.50, 6 k. $14.25. Kiri- ja õhupostilisa USA-sse 1 a. $30.80, 6 k. $15.40. Õhupostilisa ülemeremaadesse 1 a. $58.00, 6 k. $29.00.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga„ panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

Kol. -ltn. K.S. dipl. August Tomander, VR 1/3

IN MEMORIAM

Laupäeval, 29. juunil suikus igaveselt unele Eesti Vabadussõja veteran kol. -ltn. August Tomander, VR 1/3.

Tema kirstupanek ja mälestusteenistus peeti kolmapäeval, 3. juulil 1985 Torontos, Vana Andrese kirikus, õpetaja Udo Petersoo poolt rohkearvulise leinajate osavõtul.

August Tomander sündis 8. septembril 1893. aastal Anija vallas Harjumaal, Väljaotsa talu perepojana. Ta mobiliseeriti 1. maailmasõja alul tsaari armeesse ning saadeti ohvitseride kooli. Peale kooli lõpetamist ülendati leitnandiks ja saadeti rindele, kus võitles raskekuulipildujate kompanii ülemana.

Eesti Vabadussõjast võttis osa algusest kuni lõpuni juhtides raskekuulipildujate kompaniid rasketes lahingutes Narva rindel ja Landeswehri vastu. Vabadussõja lõppedes ülendati kapteniks ning vääristati Vabariigi Valitsuse poolt Vabadusristi 1. liigi 3. järguga ja autasutaluga. Jäädes edasi sõjaväkke, lõpetas ta tegevväe ohvitseride ja pataljoniülemate kursused ning Vabariigi Kõrgema Sõjakooli. Teenis lühemat aega staabis ja siis Narvas 1. Rügemendis pataljoniülemana ning 1934. aastast alates Jõhvis 4. Üksik-Jalaväe pataljoniülemana, rügemendiülema kohustes kuni Eesti okupeerimiseni Punaarmee poolt. Okupandid likvideerisid 4. Üksik-Jalaväe pataljoni ning vangistasid selle ülema kol.-ltn. A. Tomander'i ning saatsid ta Tallinna Keskvanglasse. Säält õnnestus tal vabaneda 2. maailmasõja puhkemisel.

Oma teenistusest vaba aja pühendas August Tomander noorusele, olles Alutaguse Skautide Maleva ja Jõhvi Noorkotkaste Maleva vanemaks. Rahuaegse teenistuse ajal vääristati teda Kotkaristiga, Valgeristiga ja skautide Valgeristiga.

Mobiliseerituna 2. maailmasõja ajal oli ta Viljandis 1. Tagavararügemendi ja hiljem Tartu Sõjaväeringkonna ülem. Sõja lõppedes tegi ta läbi vintsutused, mis tabasid enamus eesti sõdureid. Austrias, prantslaste sõjavangilaagris, päästis teda venelastele väljaandmisest üks prantsuse luteriusu pastor tema abikaasa energilisel vahendusel.

Asudes Kanadasse hakkas ta organiseerima endisi eesti sõjamehi. Ta oli üks Toronto Eesti Võitlejate Ühingu asutajaid liikmeid, selle esimene esimees ja kauaaegne aukohtu esimees. Tema suurt panust sõjameeste ja Eesti rahvuslikus töös hinnati Ühingu auliikmeks valimisega ja Ühingu Kuldrinnamärgi ning Ülemaailmse Eesti Vabadusvõitlejate Keskuse 2.kl. Teeneteristiga.

Lahkunut jäävad leinama abikaasa, poeg perekonnaga, tütar ja vend, ning paljud kaasvõitlejad ja sõbrad.

Olgu kerge Sulle võõramaa muld!

ÜLO TAMRE

Agr. Johannes Oinus

IN MEMORIAM

Selgel ja kargel varasuvisel õhtul, 29. juunil 1985.a., mil looduses alatikorduv elluärkamine on jõudnud peaaegu kulminatsiooni-punktile, lakkas Johannes Oinuse süda ootamatult ja järsku tuksumast. Viibides oma suvilas Muskokas jäi ta toolil istudes vaikselt jäädavalt magama.

J.O. sündis 30. märtsil 1909.a. põhjapoolses Võrumaa osas, Mooste vallas, kus ta isa oli talupidajaks. Kodus, nagu igas korralikus eesti talus, kus lapsed abistasid vanemaid talutöödes, tuli ka Johannesel jõudumööda osa võtta igapäevastest toimetustest. Nii kasvas temas juba lapsepõlvest alates vastutus- ja kohusetunne tõsise töö vastu.

J.O. koolitoo algas samas Mooste algkoolis. Selle järele siirdus keskhariduse saamiseks Räpina põllumajanduse ja aianduse gümnaasiumi, mille lõpetas 1928.a. Sama aasta sügisel alustas õpingutega Tartu Ülikooli põllumajandusteaduskonnas, lõpetades selle 1934.a. agronoomina. Vahepeal tegi läbi kaitseväes Tallinna Sõjakooli juures aspirantide kursuse.

Peale ülikooli lõpetamist sai koha Tallinna Taluraamatupidamise Talitusse, olles ühtlasi õpetajaks ühes Harjumaa põllumajanduslikus täienduskoolis. 1936.a. avanes võimalus töötamiseks Põllutöö-ministeeriumi Riigimõisate Valitsuses. Paari aasta pärast rakendati J.O. ministeeriumi stipendiaadina talutööde mehhaniseerimise ja ratsionaliseerimise uurimistöödele, mida tuli teostada mitmes riigi ja era talumajandis. 1940. aastaks määrati J. Oinusele riiklik stipendium Rootsi sõiduks, et tutvuda seal samalaadsete uurimustega. Stipendium jäi kasutamata pealekerkiva okupatsiooni ja sõjategevuse tõttu meie maal. Vene ja Saksa okupatsiooni ajal töötas õpetajana ja majandite valitsejana mitmes koolis: Avandusel, Antslas, Helmes ja mujal.

Sõjakeerises sattus J.O. Saksamaale, sealt siirdus Inglismaale ja lõpuks 1951.a. Kanadasse.

Toronto eestlaskonnale tuntud Kotkajärve ümbruses asus J.O. koos ühe grupi julgete eesti meestega omal käel metsa üles töötama ja seda turustama. Nende raskusi trotsivate pioneeride teene ongi, et omame Kotkajärve ja hulga suvekodusid selle ümbruses. Hiljem asus J.O. tegevusse iseseisva ehitusettevõtjana, ehitades üheperekonnaelamuid Port Crediti ja Clarksoni rajoonis. Kui sellel alal hakkas tegevus näitama tagasilööke krundihindade ja turustamise ebasoodsuse tõttu, siirdus J.O. aianduse alale, töötades palgalisena kuni 1971.a. sügiseni.

Elades Torontos, võttis aktiivselt osa 1970. a. asutatud Toronto Aiandusklubi tegevusest, olles aastate jooksul mitmel korral selle klubi esimeheks ja juhatuseliikmeks. On esinenud referaatidega ja toimetanud paar Aiandusklubi Aastaraamatut. Oli ka Eesti Agronoomide Koondis Kanadas liikmeks.

Juba üliõpilasena, 1931. a. sügisel astus ÜS Raimlasse, kus tundsime teda kui tasakaalukat, tõsiseloomulist ja otsekohest seltsivenda-vilistlast, kellega sobis töö meie intiimorganisatsioonis suurepäraselt. Tema oli oma positiivselt ellusuhtuva iseloomu tõttu kõrgelt hinnatud nii ÜS Raimla peres kui ka tema laialdases sõprusringis.

J.O. matusetalitus leidis aset 5. juulil 1985. a. Torontos, Mt. Pleasant'i krematooriumis. Talitusel osales õp. A. Taul; järelhüüdeid ütlesid V. Avarlaid, E. Kuris ja A. Irs. Lähemaist omakseist jäid Johannes Oinust leinama abikaasa ja poeg perekonnaga Eestis.

V. AVARLAID

Sport

Uued tähed ja rekordid tennisemaailmas

Spordimaailmas oli tulipunktis Wimbledoni tennisevõistlus, kus kõik maailmakuulsad tuusad meestemängus kaotasid uutele noortele mängijaile. Turniiri esimeses poolmes langes varakult välja tšehh Lendl (nr. 2), kuna USA-s elav lõuna-aafriklane Curren (nr. 8) lõi üleolevalt maailma parimaks tunnustatud ameeriklast McEnroe'd (nr. 1) veerandfinaalis ja vahetult Connors'it (nr. 3) poolfinaalis.

Teise poolme poolfinaalis toimus pingeline heitlus Londonis elava rootslase Jarryd'i (nr. 5) ja peagu tundmatu Monakos elava läänesakslase Becker'i (nr. 20) vahel. Lõpuks võitis siiski Becker.

Võitu ennustati muidugi Kevin Curren'ile, kes oma tugeva mänguga oli just viimase kümne aasta kaht parimat hävitavalt löönud. 17-aastane Boris Becker mängis esimest korda Wimbledonis ja oli tundmatu, välja arvatud võib-olla Lääne-Saksamaa teismeliste hulgas.

Finaal kujunes aga üle ootuste üheks põnevaimaks turniiri ajaloos. Mõlemad tõid sisse uue mängustiili: ülitugevad servid ja siis iga löök võiduks mängitud (selmet end võiduasendisse manööverdada), isegi palli järel sukeldudes. Publik soosis tema nooruse ja julguse tõttu Becker'it, kes ka võitis 6:3, 6:7, 7:6, 6:4.

Oma võiduga tegi Boris Becker Wimbledoni ajalugu: ta sai noorimaks võitjaks, esimeseks „unseeded" (s.t. kellele mingit võidulootust-ki ei antud) mängijaks, kes võitis, ja esimeseks sakslaseks, kes meestemeistriks saanud. Peale selle purustas ta paljusid väiksemaid rekordeid, mida statistikud peavad.

Becker'i eeskujuks olevat Bjorn Borg, kes ka 17-aastasena Wimbledoni mängima pääsis, aga alles 20-aastasena meistriks tuli, kuid siis ka viieks aastaks meistriks jäi. Kas suudab Becker sama korrata või veelgi enam? Konkurents on tugev: McEnroe ja Lendl on ikkagi veel tähed, keda tuleb arvestada ja teisi võrdlemisi noori on praegu areneMas, eriti rootslaste, tšehhide, mehhiklaste ja isegi kanadalaste hulgas.

Tennis on kujunemas maailma populaarseimaks spordiks nii osalejate kui ka pealtvaatajate osas. Mängitakse igas vanusegrupis (Rootsi kuningas mängis veel 90-aastasena), igal tasemel, amatöörina või elukutselisena (teenistused on paremail miljoneis), igal maal, varustus on võrdlemisi odav ja väljakuid ehitatakse peagu iga korterimaja või ehituste bloki juurde, mäng ise arendab kõiki lihaseid — ja seltskondlikult on olemas üksik-, paaris- ja segapaarismängud.

Wimbledoni finaali arvati TV-is jälgimas umbes miljard vaatajat.

VILP

Eesti Mängud 3. augustil Lakewoodis

Traditsiooniline USA Idaranniku suvine suurüritus ootab sportlasi ja spordisõpru Kanadast. Mängude aupatrooniks on 1928.a. Amsterdami olümpiavõitja maadleja Osvald Käpp. Mängude kavas on 10 spordiala. Kell 9.00 algavad laskevõistlused vanusegruppidele, 9.30 tennis sisehallis, 9.30 ujumine (uus ujula), 10.00 masterite kergejõustik, 10.00 võrkpall, 10.30 lauatennis, 11.00 male, 12.00 noorte kergejõustik, 14.00 bridživõistlus. Golfiturniir toimub 1.–3. aug. Lakewood Country Club väljakul. Võistluse (18 auku) tagajärjest teatab mängija alakorraldajale. Reede õhtul toimuvad võistlused veeremängus. Võistluspaik on ülimoodne. Sõidujuhis Eesti Majas.

Ujumine on uues asukohas, Candelwood Country Club. Teejuhis: N.J. Turnpike Exit 7A (195 East). Pärast umbes 25 miili võtke Tee 9 South. Umbes üks miil on „Burger King" tuli ja säält vasakule Salem Hill Rd. Varsti on kirik, siis paremale Newbury Rd. ujulasse. Eesti Majja sõitjad sõidavd 195-lt välja Exit 21. Paremale, varsti tee 526 viib Lakewoodi, tee otse edasi 527, 528, 528/547 Eesti Majja. Kõik teejuhised Eesti Majas.

Robot sajandi vahetusel...

Ainult 2. maailmasõjast saadik on rahvaste vahel leidnud aset üle saja (100) sõjalise kokkupõrke. Sellepärast vanakreeka mõttetark Herakleitos vaevalt omastpeast lausus, et „sõda on kõigi asjade isa ja kuningas — võitlus on maailma õigus, kus taanduvad vastuolud." Lähemalt jäljendamata pikal ajaloolisel teekonnal inimsugu on jõudnud välja nn. taeva-ajajärku (space-age), kus sõjalised küsimused lahendatakse tõenaoliselt kõrgtehnoloogiliste leiutiste abil, jättes maapealse elu vähemasse hädaohtu.

Antud korral oleks peatuseks põhjust puudutada ühte lüli kõnesolevas protsessis ja nimelt — masinimest või robotit, kuna viimasel ajal suunatakse sellele riistapuule ikka rohkem tähelpanu. Katsutakse arendada sellest vahend või abinõu, mis võtaks omale ka inimese käekontrolli. Katsetega kontrollides roboti standard funktsioone on leiutatud sellele mitmeid täiendavaid ülesandeid Stanford'i ülikooli automaat-tööstuse Instituudis (Calif.) dr Robert Cannon'i juhtimisel, nagu sellest antud ülevaade Los Angeles'i Times'is alles hiljuti.

OTSUSTAJA MEHANISM

Dr. Cannon ütleb, et inimese tegevust jäljendades ja seda korrata mingi metallist masina abil on lausa ahvatlev, olgugi et mõned põhilised käigud jäävad raskemalt tabatuks. Peale puht-mehaaniliste aktsioonide on Instituudis uurimisel ka roboti „kunstlik intelligents" ja selleks otstarbeks saab igakülgset abi ja toetust Silicon Valley's asuvate kõrgtehnika tööstuse poolt. Uurimiskäigus on jõutud juba niikaugele, et robot võiks võtta üle ka inimese mure enese tegevuskontrolliks. Selleks on katsetamisel väike infrapunane ülekandja (transmitter) roboti liikuva käe otsas, mis kiirgab valgust ja seda valgust loeb omakorda vastassuunas asuv pisilõige või liist (micro chip) siis, kui käsi liigub. Selle tagajärjel, kui valgus liigub üle pisilõike, tekib elektripinge, mis vahelduv käeotsa asukohale. Nimetatud elektrilise pinge variatsioon juhitakse arvutisse (computer) ja juhib robotkäe ettenähtud asukohale. Nõnda luuakse robotkäele painduvam liiklus plaanitud ülesande täitmiseks.

Teadaolevalt inimene kasutab vajaduse korral oma kahte kätt korraga, mis mõistetavalt parem kui üks, kuid roboti juures on see keerukam. Aga dr. Cannon loodab, et varsti peaks olema võimalik roboti juures rakendada tegevusse mitu kätt korraga, ja seda eriti vähemkeerukamate toimingute juures.

HELILAINED

Dr. Cannon arvab lõpuks, et edaspidi ei peaks olema raskusi valmistada ka niisugune robot, mis „näeb ja tunneb", st. on võimeline eristama vajalikke toiminguid või tekstuure, olles samalajal ka võimeline hoidma end kokkupõrgetest teiste objektidega, et töökoht ei muutuks sõjatandriks. Ühenduses eelmistega on samas Instituudis katsetatud ka liikuvat robotit (ratastel liikuv), et see mööduks sujuvalt eelseisvatest objektidest. Siin kasutatakse häälekõla või helilaineid, nagu seda laevad kasutavad merepõhja kaardistamisel. Seega, kui helilaine ütleb arvutile, et midagi on ees, siis arvuti muudab kohe roboti kurssi ja robot liigub kõrvale eelseisvast takistusobjektist. Arvuti kasutamisel on dr. Cannon'ile suureks abiks kompuuterite eriteadlane Oussama Kahtib, kes „õpetab" roboteid selleks, et need oleks võimelised kontrollima ka oma tegevuse tugevust.

Käesoleva jutu võiks lõpetada sellega, et kui 70-tel aastatel alustati punase propaganda toetusel maailma avalikkuse hirmutamist nukleaarse sõjahädaohuga globaalselt organiseeritud protestmiitingute ja rongkäikudega, siis nüüd vaadatakse sellest üle, sest asjatundjate arvates otsustandvad lahingud sooritatakse mitte maapeal, vaid taevalaotuses. See muidugi ei kõrvalda maapealseid tapatalge piiratud ulatuses, kuna inimsugu pole veel taganenud „Kain'i karakter" joonelt.

A.M.

Bridzhikarikas Hilda ja Nikolai Küttisele

Londonis, Ontarios, peetud Ameerika bridzhiliidu poolt korraldatud võistlustel tulid 55 a. ja vanemate klassis esikohale Hilda ja Nikolai Küttis. Võistlejaid selles grupis oli umbes 200. Auhinnaks said nad karika.

Võistlused kestsid nädal aega ja lõppesid möödunud pühapäeval.

SPORTLAAGER '85

Jõekäärul toimub 3.-10. augustini esimene noorte spordilaager. Laagrisse on juba registreeritud üle 50 eesti noore, kes on 7–17 aastased; neid jaotatakse kolme vanusegruppi: 7–10-, 11–12- ja 13–17-aastased. Programm on veidi erinev igale grupile, kuid üldeesmärgid on ühised. Spordilaagri korraldajad ja juhid loodavad, et laager ergutaks noortes spordiharrastust ja tahtmist edaspidi tegutseda kas ühe või koguni mitme spordialaga.

Õpitakse nelja spordiala: võrkpall, jalgpall, tennis ja kergejõustik. Igal alal on oma instruktorid, kes on kvalifitseeritud õpetama. Kõige nooremas ja keskmises vanuse-gruppides tuleb õppida kõiki nelja sporti. Vanemas grupis igaüks valib endale kaks sporti, milles ta tahaks põhjalikumat õpetust. Esimestel laagripäevadel tutvustatakse noortele mänguprintsiipe ja harjutusi, mis võimaldavad põhi-mänguoskust. Viimastel päevadel pannakse rõhku spetsiaalsele kehalisele ja tehnilisele treeningule ning võistlustaktikale. Üldkeha treeninguks täiendab programmi veel ujumine, veesport ja teised sportmängud. Sporti tehakse 6–8 tundi päevas. Õhtune tegevus on filmid sporditeemal või tants, kui osavõtjatel jätkub selleks energiat.

Laagrimaks on 125 (Kan.) dollarit. Informatsioon ja registreerimine: Raivo Remmel (416) -759-7046.

MÕTTESÄHVATUSI

Mõned isad kahetsevad, et nad ei saa varanduse puudusel oma poegi pärandusest ilma jätta.

Mees, kes laseb endale oma eluajal mälestussamba püstitada, kardab tulevast generatsiooni.

Kes roomab, see ei saa komistada.

Kogunud NIHITS

NALJAD

„Kui sa mu koerale kolm marka annad, toob ta automaadist sigarette", praalib uhke penipidaja.

„Andsin talle poole tunni eest kuus marka, aga koer pole veel tagasi."

„Kui ta kuus marka saab, siis läheb ta kinno."

Liiklusummik. Kõik ootavad kannatlikult, ainult üks nooruk tuututab nagu pöörane. Kõrvalootaja keerab akna alla ja küsib:

„Ütle mulle, poja, kas sa ka midagi muud sünnipäevaks said?"

NÄDALA RISTSÕNAD

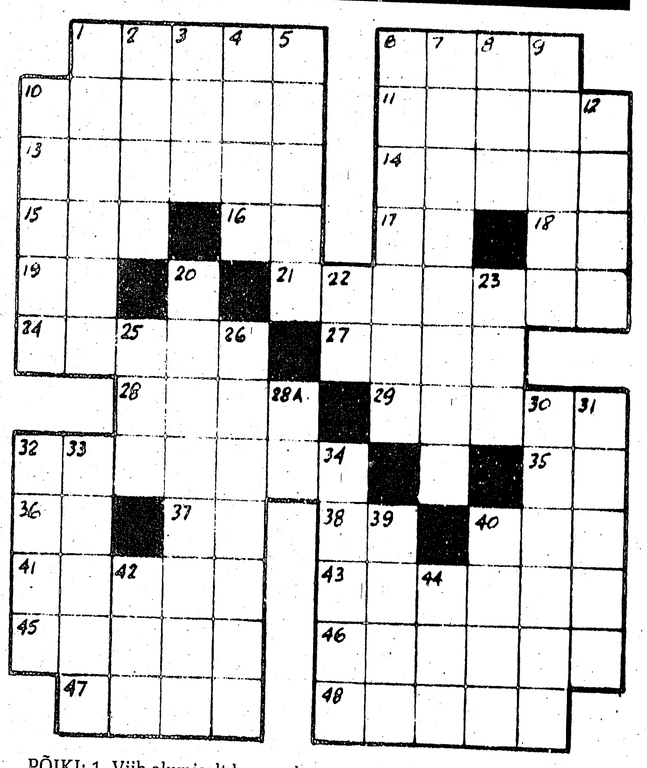

PÕIKI: 1. Viib alumiselt korruselt ülesse. 6. See on hea lõhna ja ilusa väljanägemisega. 10. Kurjategija. 11. Ind, vaimustus, hoog. 13. Ärge veel midagi tehke. 14. Kunsti ja teaduse kaitsejumalanna vanakreeka mütoloogias. 15. Piht, pihakoht, abaluu piirkond. 16. See on — ladinakeelne paljutarvitatav lühend. 17. Kui üks siinse ülikooli teatud teaduskond lõpetatud on, võib nime taga neid tähti kasutada. 18. Teie. 19. Germaaniumi keemiline sümbol. 21. Valgetel leibadel. 24. Hakkas armastama. 27. Peale. 28. Üksiklane. 29. Õppus, taga sundimine — vanas keeles. 32. Vedruga kella peab alati üles ..... 35. Üks nootidest. 36. Ühendatud rahvad — ingliskeelne lühend. 37. Toronto ülikooli nimetähed. 38. Kanada lõunanaabri nime lühend. 40. terav okas, okkake. 41. Mõni öö võib selline olla. 43. See on igaühele kinnipidamiseks ja ka kaitseks. 45. Maakohas laepealses. 46. Seda sai koolis maadeteaduse tunnis küllaltki kasutatud. 47. Serv. 48. Minule.

PÜSTI: 1. Suur mahuti. 2. Neid ajalehele teha on tasutav. 3. Üks vanematest. 4. Pane midagi paberisse ja seo kinni. 5. Rahvariide juurde kuuluv ehe. 6. Üks väga ammune Eesti sangar, Sakala vanem. 7. Kenasti. 8. Ühe näo osa. 9. ,,..... Rõõm" — üks endisi eesti noorte ajakirju. 10. Toiduga. 12. Üks ehitusmaterjale. 20. Teen kurdusid. 22. Varajase koidu. 23. Üks saksakeele artikleid. 25. Linnumaagusa. 26. Seda usuvad fatalistid. 28. A. Ühe pikkusmõõdu lühend. 30. Jälkuse, vastikuse. 31. Kilbike, plaadike. 32. Üks padruni osi. 33. Ettejõudmine. 34. Teatud parema iseloomuomadusega. 39. Üks Lõuna-Eesti etnilisi rahvaliikmeid. 40. Ühel väga vanaaegsel sõjariistal. 42. Ühe endise Eesti kindlustusseltsi initsiaalid. 44. Koha määrsõna.

(Lahendus järgmises lehes)

EELMISE NÄDALA RISTSÕNA LAHENDUS

PÕIKI: 1. Leek. 5. Miika. 10. Kaer. 14. Anda, 15. Õrnad. 16. Anse. 17. Kaaperdama. 19. Stig. 20. Emmata. 21. Repliike. 23. Mask. 25. Etem. 26. Kroaatia. 30. Enamus. 34. Aitan. 35. Saar. 37. Saku 38. Sis. 39. Ilusail. 42. Isu. 43. Utik. 45. Õnar. 46 Aines. 48. Manala. 50. Loriseda. 52. Puss. 54. Niue. 55. Keerutis. 59. Imeasi. 63. I.N.R.I. 64. Aleksander. 66. Laki. 67. Mugin. 68. Drnd. 69. Omas. 70. Avita. 71. Autu.

Püsti: 1. Lake. 2. Enam. 3. Edam. 4. Kapamaa. 5. Mõrast. 6. Ird. 7. Inar. 8. Kamee. 9. Adapteri. 10. Kasimas. 11. Anti. 12. Esik. 13. Rege. 18. Etaani. 22. Len. 24. Kisun. 26. Kasum. 27. Riita. 28. Otsin 29. Aasal. 31. Maine. 32. Uksed. 33. Suusa. 36. Aaron. 40. Lõastama. 41. Laiuma. 44. Kapriis. 47. Iseenda. 49. Luu. 51. Riisna. 53. Siluv. 55. Kilo. 56. Enam. 57. Erka. 58. Segi. 60. Adru. 61. Sent. 62. Irdu. 65. Kit.

Teanecki linnas New Jersey osariigis tähistas 2. juunil 100-ndat sünnipäeva Ruhnu saarelt pärinev Helene Johanson.

Elutee viis teda pikkadeks aastateks Venemaale, Siberisse, Vladivostokki, kus ta töötas ametnikuna. Enne Vabadussõda, Vene revolutsiooni algades ja kogu elu segi paisates saabus ta tagasi kodumaale, jäädes emaga elama Tallinna, kus ta töötas ametnikuna. Enne Vene teise okupatsiooni saabumist siirdus ta põgenikuna Saksamaale, elades Augsburgi põgenikelaagris.

Emigreerunud 1951. a. 62-aastasena USA-sse. Alles hiljuti, pärast õnnetut puusaluu murdu, oli ta sunnitud jääma voodisse Teanecki Nursing Homes, kus ta on veetnud viimased paarkümmend aastat.

MASSAAZH & TERAAPIA
LEILI TERTS
Registered Massage Therapist
Vastuvõtt kokkuleppel.
Tel. 757-8679

KUHU MINNA?

Laup., 27. juulil Jõekääru Laste Suvekodu Valguspidu algusega kl. 8.30. õ.

Laup., august 3.—10. Sportlaager '85 Jõekäärul.

Laup., 10. augustil Harjumaalaste Koondise Lauritsapäev Jõekäärul.

Mugabe pooldab ühepartei süsteemi

Zimbabwe üldvalimistel suure enamuse saanud peaminister Mugabe partei pooldab peaministri soovi, hakata valitsema ainult ühe partei toetusel. Rohkem parteisid pole riigi valitsemisel tarvis. Mugabe sooviks on ka see, et likvideerida valgete eelis selles ülekaalukalt mustade riigis, saata parlamenti omalt poolt üks viiendik saadikuid. Valged olla vaenulikud Zimbabwe rahvale. Moskva on suureks Mugabe toetajaks tema püüdluste alal.